

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

До захисту допустити:
Завідувач кафедри

 Бодик О.П.
«19» грудня 2023 р.

**«ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ДЛЯ
РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК НА УРОКАХ
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ»**

Кваліфікаційна робота
здобувача вищої освіти другого
(магістерського) рівня вищої освіти
освітньо-професійної програми
«Середня освіта. Мова
та література(англійська)»
Заїченко Анастасії Олександрівни
Науковий керівник:
Розумна Т.С. доцент,
кандидат педагогічних наук
Рецензент:
Дуброва О.В. к.філол.наук,
доцент БДПУ

Кваліфікаційна робота
захищена з оцінкою 90 А відмінно Секретар ЕК
«15» січня 2024 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1.ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	7
1.1 Історія становлення проблеми формування мовленнєвої діяльності учнів.	7
1.2 Принципи, методи та прийоми формування іншомовної мовленнєвої діяльності учнів.	10
1.3 Інтерактивні методи як засіб реалізації формування мовленнєвої діяльності учнів.	16
Висновки до розділу 1.....	27
РОЗДІЛ 2.РЕАЛІЗАЦІЯ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ ІНТЕРАКТИВНИМИ МЕТОДАМИ.....	31
2.1 Аналіз інтерактивних методів, що допомагають формувати іншомовну мовленнєву діяльність учнів основної школи.....	31
2.2 Планування та організація навчання іноземної мови за допомогою інтерактивних методів.	38
2.3. Комплекс вправ з формування мовленнєвої діяльності учнів основної школи інтерактивними методами у процесі вивчення англійської мови	43
Висновки до розділу 2.....	53
ВИСНОВКИ	57
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	63
ДОДАТКИ.....	68

ВСТУП

Сучасний світ вимагає від людини не тільки здатності засвоювати інформацію, а й уміння активно застосовувати її в усіх сферах життя. У сучасній освітній парадигмі акцент переміщується з пасивного здобуття знань на активну взаємодію, розвиток критичного мислення та вміння ефективно спілкуватися з іншими. Саме на цьому тлі інтерактивні методи навчання набувають все більшого значення як потужний інструмент для досягнення цілей навчання та розвитку комунікативних навичок учнів.

Дана дипломна робота присвячена дослідженню ефективності використання інтерактивних методів навчання на заняттях з англійської мови для розвитку комунікативної компетентності. У сучасному суспільстві навички спілкування стають дедалі важливішими, а глобалізація та посилення міжнародної взаємодії роблять знання мови ще важливішими. Уміння ефективно спілкуватися англійською стає ключовим фактором у просуванні кар'єрних можливостей, отриманні нових знань і розширенні горизонтів спілкування.

Метою даної роботи є вивчення різноманітних інтерактивних методів навчання на уроці англійської мови, їхнього впливу на розвиток комунікативних навичок учнів. Дослідження проводитиметься в освітньому контексті, де основним завданням вчителів є стимулювання активної участі здобувачів освіти у навчальному процесі та підвищення їхньої мотивації до вивчення іноземної мови.

У цій роботі буде розглянуто літературу та наукові дослідження, пов'язані з ефективністю інтерактивних методів навчання та їх впливом на розвиток комунікативних навичок учнів. Також будуть проаналізовані різні інтерактивні методи: робота в групах, дискусії, творчі завдання та ігри, щоб визначити їх потенціал для покращення навичок спілкування учнів у класі англійської мови.

Все це свідчить про актуальність і важливість даної дипломної роботи в контексті пошуку нових методів навчання англійської мови та розвитку комунікативних навичок школярів. Отримані результати можуть стати основою для вдосконалення практики викладання та навчання іноземних мов у сучасних навчальних закладах та сприятимуть подальшому розвитку галузі освіти в напрямку активної взаємодії між учнями та вчителями для кращих результатів навчання.

Варто зазначити, що інтерактивний метод навчання – це не лише сучасний підхід до навчання, а й глибоко фундаментальна освітня концепція, яка базується на розумінні того, що кожна унікальна особистість учня потребує індивідуального підходу. Інтерактивне навчання базується на залученні учнів до активного мислення, діалогу та самостійної роботи, а не традиційної лекційної моделі (де вчитель виступає як одностороннє джерело інформації).

Актуальність теми обумовлена низкою причин:

- недосконалістю науково-методичної літератури;
- зміною вимог до іншомовного навчання, яке набуває комунікативної функції і спрямоване на певне мовне середовище;
- модернізацією освіти у змістовних та організаційних контекстах.

Важливість інтерактивних методів навчання в сучасному освітньому процесі полягає в тому, що вони стимулюють пізнавальний інтерес учнів, підвищують їх мотивацію до навчання, активізують пізнавальні процеси. Використання таких методів дозволяє учням не тільки засвоювати нові знання, а й використовувати їх у різних ситуаціях, тим самим розвиваючи критичне мислення та творчий потенціал, що є важливим для сучасної особистості.

Одним із основних аспектів інтерактивного навчання є розвиток комунікативних навичок. У сучасному глобалізованому світі, де об'єм інформації зростає, уміння ефективно спілкуватися стає дедалі важливішим. Навички спілкування є основою взаєморозуміння, толерантності та розвитку суспільства в цілому. Тому вивчення англійської мови як мови міжнародного

спілкування заслуговує на особливу увагу, адже вона відкриває двері до світу великих можливостей і допомагає розширити горизонти спілкування.

Однак необхідно відзначити, що забезпечення успішного розвитку комунікативних навичок вимагає від вчителя не тільки компетентності у викладанні мови, але й гнучкості та готовності адаптуватися до різних стилів навчання та індивідуальних особливостей учнів

Традиційні методи навчання можуть не завжди забезпечити рівень гнучкості, тоді як інтерактивні підходи надають вчителю можливість взаємодіяти з учнями більш індивідуалізовано та адаптувати програму під конкретного учня, що сприяє більш ефективному розвитку їхніх комунікативних навичок.

І тому мета даної дипломної роботи – дослідити ефективність використання інтерактивних методів навчання на уроках англійської мови з метою покращення розвитку комунікативних навичок учнів.

Для досягнення цієї мети, планується вирішити наступні завдання дослідження:

- проаналізувати теоретичні засади інтерактивних методів навчання та їхню роль у розвитку комунікативних навичок здобувачів освіти;
- дослідити різноманітність інтерактивних методів навчання та їх потенційне застосування у викладанні англійської мови;
- здійснити аналіз практичного застосування інтерактивного навчання у викладанні англійської мови на базі закладу освіти;
- проводячи дослідницький аналіз, визначити ефективність інтерактивних методів навчання у розвитку комунікативних навичок учнів.

Об'єктом дослідження є процес використання інтерактивних методів навчання для розвитку комунікативних навичок на уроках англійської мови.

Предметом дослідження є інтерактивні технології, які застосовуються у процесі навчання.

Слід також враховувати, що успіх впровадження інтерактивних методів навчання може залежати від низки факторів, таких як вік учнів, рівень їхньої мовної підготовки, інтереси та індивідуальні особливості кожного окремого учня. У світлі цього, дане дослідження спрямоване на визначення найбільш доцільних підходів та методів для досягнення цілей навчання та розвитку комунікативної компетенції кожного учня.

На подальших етапах дослідження будуть використані різні наукові методи та підходи, включаючи аналіз літератури, спостереження та порівняльний аналіз результатів. Крім того, будуть вивчатися педагогічні інновації та кращі практики в галузі інтерактивного навчання, та їх застосування в процесі викладання англійської мови.

Окрім академічного значення, результати даної роботи можуть сприяти розвитку освітніх практик та підвищенню інтересу до інноваційних підходів у викладанні іноземних мов.

Це необхідний крок до розуміння важливості інтерактивного навчання для розвитку комунікативних можливостей учнів, які при регулярному застосуванні на уроках, можуть призвести до високих результатів у вивченні англійської мови та розвитку навичок творчого мислення учнів. Тому ця дипломна робота є важливою і спрямована на виявлення потенціалу інтерактивних методів навчання у викладанні англійської мови для покращення комунікативного розвитку здобувачів освіти.

Окрім академічного значення, результати дослідження можуть бути застосовані на практиці у навчальних закладах та сприятимуть вдосконаленню практики викладання англійської мови вчителями.

Структура роботи. Магістерська робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

1.1 Історія становлення проблеми формування мовленнєвої діяльності учнів.

Формування мовної діяльності учнів – одне із найважливіших завдань сучасної освіти. Мета полягає у сприянні розвитку вміння учнів спілкуватися, висловлювати свої думки, почуття та ідеї усно та письмово.

Історія становлення проблеми формування мовленнєвої діяльності учнів бере свій початок за часів Стародавнього Риму та Греції. У той час красномовство вважалося однією з найважливіших чеснот інтелігентної людини, тому його розвитку приділяли найбільшу увагу.

У XVII столітті ця проблема дійшла і до Європи, де відбулася революція у поглядах на мову та навчання. У результаті з'явилася нова концепція «природної мови», згідно з якою діти повинні опановувати мову так само, як вони це робили в ранньому дитинстві, без примусу, «природним шляхом». Цей принцип став основою для методу навчання, відомий у світі під назвою «природний метод».

Варто зазначити, що Україна має давню історію вивчення іноземних мов, особливо англійської. За часів Київської Русі іноземні мови використовувалися для встановлення контактів з іншими народами та культурами.

Однак офіційне викладання іноземної мови почалося лише в середині XIX століття, коли були відкриті перші німецькі та французькі мовні школи. Пізніше, зі збільшенням міжнародних обмінів і розвитком наукових зв'язків, популярність вивчення іноземних мов, особливо англійської, зростає.

Проте проблема ефективного розвитку мовної діяльності учнів давно перебуває в центрі уваги педагогів, науковців, учителів [5, с.78].

Використання інтерактивних методів навчання, які активізують спілкування між учнями та вчителями, виявилось перспективним напрямком розвитку вивчення іноземних мов.

Один із перших дослідників, який звернув увагу на важливість мовленнєвої діяльності учнів був І. Голобородько – український педагог та лінгвіст.

У своїх працях науковець акцентував увагу на необхідності розвивати навички спілкування, а не просто вивчати граматику та лексику. Дослідження І. Голобородька сприяли формуванню усвідомлення про важливість практичного використання мови в реальних комунікативних ситуаціях.

Окрім традиційних методів, таких як аудіювання, читання та письмо, все більше уваги приділяється використанню інтерактивних методів навчання, дискусій, рольових ігор та інших комунікативних вправ, у яких учні беруть активну участь у процесі спілкування.

З розвитком суспільства та зростанням міжнародних зв'язків, комунікативні навички стають важливішими ніж будь-коли раніше. Інтернаціоналізація освіти та зростання інтересу до вивчення іноземних мов ставлять перед учителями непросте завдання: сформувати якісну мовленнєву діяльність учнів. У випадку ситуації в Україні, яка прагне розширити свої міжнародні контакти, вивчення англійської мови набуває особливої актуальності [2, с.35].

З метою дізнатися про історію становлення проблеми формування мовленнєвої діяльності учнів у дипломній роботі був здійснений пошук та аналіз вітчизняної та зарубіжної літератури, де розглядаються питання використання інтерактивних методів навчання у викладанні іноземних мов. Тому у цьому дослідженні було систематизовано та узагальнено наявні знання щодо проблеми формування мовленнєвої діяльності учнів, а також ідентифіковано та проаналізовано тенденції у використанні інтерактивних підходів у вивченні англійської мови в Україні.

Слід зазначити, що наукові дослідження формування мовленнєвої діяльності учнів мають міждисциплінарний характер, базуються на знаннях педагогіки, лінгвістики, психології та методики викладання іноземних мов.

Інформація, зібрана з різних джерел, допомагає раціонально та всебічно розуміти проблеми мовленнєвого розвитку учнів та використання інтерактивних методів навчання у викладанні англійської мови.

Для успішного вирішення дослідницького завдання у статті представлено порівняльний аналіз різних підходів та методів викладання англійської мови. Для цього будуть використані матеріали та результати досліджень, проведених вітчизняними та зарубіжними науковцями, які цікавляться методикою викладання іноземних мов [29, с.407].

Комунікативна компетенція при навчанні іноземної мови – це сукупність знань про систему мови та її одиниць, їх побудову та функціонування в мові, про способи формулювання думок вивчення і розуміння суджень інших; про національно-культурні особливості носіїв мови, що вивчаються; про специфіку різних типів дискурсів; це здатність вивчати мову, її засобами здійснювати спілкування в різних видах мовної діяльності відповідно до розв'язуваних комунікативних завдань; розуміти, інтерпретувати і породжувати зв'язні висловлювання.

Запорукою успішної мовної активності учнів є використання різноманітних комунікативних завдань при навчанні всіх видів мовної діяльності, а також використання нетрадиційних форм уроків англійської мови, в ході яких учні долучаються до культури країни мови, що вивчається, а також розширюють знання про культурну спадщину рідної країни, брати активну участь у діалозі культур. Відомо, що навчитися будувати своє мовлення правильно і відповідно до конкретної життєвої ситуацією можна, лише постійно тренуючи свої мовні уміння.

Таким чином, дослідження проблеми формування мовленнєвої діяльності учнів у даній статті має важливе значення для розвитку методики викладання іноземних мов в Україні та сприяє вдосконаленню навчального

процесу, і кращому засвоєнню англійської мови учнями. Враховуючи міжнародний контекст, дослідження також сприяє розумінню світових тенденцій у викладанні іноземних мов та можливості використання інтерактивних методів навчання для покращення мовленнєвої діяльності учнів.

1.2 Принципи, методи та прийоми формування іншомовної мовленнєвої діяльності учнів.

Основними психологічними, педагогічними та методологічними вимогами до сучасного уроку іноземної мови є комунікаційність, індивідуалізація процесу навчання, орієнтація на мовлення, ситуаційна освіта, новизна. Основою для побудови уроку є набір наукових положень, які визначають його особливості, структуру, логіку та методи роботи. Цей набір називається методологічним змістом уроку. Якщо потрібно навчити людину спілкуватися іноземною мовою, то необхідно відтворити це в умовах спілкування. Це означає, що навчання повинно бути організовано таким чином, щоб воно було схоже на процес комунікації. Тільки в цьому випадку можна буде передати сформовані навички та вміння: учень зможе діяти в реальних умовах [52, с.45].

У сучасному світі, де всю інформацію можна знайти в Інтернеті за лічені секунди, учнів важко змусити відкласти гаджети у бік, аби щось вчити. Тому метою сучасних вчителів є не лише забезпечення цікавих уроків, як наповнені інформаційно, проте також захоплюючих занять, що викликають в учнів позитивні емоції. Для досягнення поставлених цілей виведено принципи, методи та прийоми формування іншомовної мовленнєвої діяльності учнів, які активізують різні аспекти людського розуміння, пам'яті і приносять учням задоволення від процесу навчання.

У процесі викладання мовленнєвої діяльності персоналізація стає надзвичайно важливою, оскільки мова завжди є індивідуальною. Неможливо ефективно навчити мовленнєвої діяльності, не звертаючись до індивідуальності учня. Таким чином, учитель повинен вивчити учнів класу,

їхні інтереси, стосунки у колективі, життєвий досвід, мотиваційну сферу та багато іншого, вводючи всі дані в підготовку та проведення уроку. Складність полягає в тому, що ці знання повинні використовуватися для визначення змісту вправ та їх організації. Цікаво, але одні й ті ж самі методи впливають на школярів залежно від їх індивідуальних характеристик. Наприклад, парна робота не матиме ефекту, якщо співрозмовники цієї пари не будуть симпатизувати один до одного. Також немає сенсу пропонувати складне завдання, задавати питання учню, якщо рівень його мови в команді низький. Не коригуйте флегматика і не пропонуйте індивідуальне завдання тому, хто за своєю природою є товариським і любить говорити в групі. Окремі завдання зручно задавати додому. У цьому випадку індивідуальна та групова підготовка – це поєднання: учень у класі розповідає про те, що він дізнався вдома. Оскільки його товариші не знайомі зі змістом його історії, це цікаво як для них, так і для оповідача [25, с.207].

Варто зазначити, що прописані у цьому дипломі принципи, методи та прийоми формування іншомовної мовленнєвої діяльності учнів були складені згідно з рекомендаціями щодо вивчення мови Гарвардських та Оксфордських професорів, а також відповідають вимогам, що затверджені Міністерством освіти та науки України. Тому вони ґрунтуються на активній комунікації з учнями, а також фокусуються на практичних завданнях та активному використанні англійської мови на уроці. До того ж учні мають отримувати і достатні теоретичні знання, наприклад, з граматики та словотвору, аби мати змогу у майбутньому вільно володіти іноземною мовою та підтвердити свій рівень, склавши міжнародний іспит, наприклад IELTS чи TOEFL.

Тож виділимо принципи формування іншомовного спілкування:

- комунікативний підхід: вчителі пропонують тим, хто вивчає англійську мову, життєві ситуації, які вони обговорюють мовою оригіналу й мають можливість застосувати вивчені мовленнєві структури та словниковий запас. Комунікативний підхід полягає у формуванні впевненості учнів у щоденному використанні мови у діалогах, побуті.

- природна асиміляція: орієнтація на навчання мови таким чином, як діти вивчають рідної мови – спочатку розуміння, потім говоріння. Тобто нові поняття учням пояснюються одразу англійською мовою, аби вони одразу вивчали невідомі колись слова і терміни іноземною мовою і асоціювали саме з нею, а не з перекладом.

- різноманітність: використання різних типів вправ, ігор, рольових ігор тощо для розвитку більш ніж одного аспекту мовленнєвої діяльності. У цьому випадку ігри, передусім, мають бути без помилок, веселими, а також легкими, аби не потрібно було вивчати багато часу на роз'яснення правил. Намагайтеся підібрати завдання та ігри, що відповідають інтересам дітей, але орієнтовані на закріплення чи вивчення необхідної теми з англійської мови.

Слід підкреслити, що в умовах зростаючої популярності та необхідності онлайн-уроків, варто також підбирати ігри та вправи, які будуть цікави, веселими, а головне – ефективними, та можуть бути проведені онлайн. Наприклад, портал Business English Academy пропонує гру «Roll the Dice, Make a question», яку можна використовувати як на онлайн уроках, так і за умови віддаленого навчання. Також ця гра підійде і для занять із групами дітей чи індивідуального навчання [3, с.22].

Задумка гри полягає в тому, щоб кинути кубики, сформулювати питання і вибрати, хто на нього відповідатиме. В офлайн-версії вчителі готують звичайні кубики, які використовують для гри у «Монополію» чи інші настільні ігри, та пишуть на дошці цифри 1-6 і поруч з кожною цифрою пишете слова запитання.

В онлайн-версії вчителям необхідно написати запитання на аркуші паперу. Кидати «кубики» можливо за допомогою сервісу Kubik nurk.

Поступовість: покрокове підвищення складності завдань і вправ відповідно до рівня знань мови, яка вивчається. Тут діє принцип різнорівневого навчання. Учні рівня A2 вивчають особливості граматики, якою користуються на рівні C1. Поступове покращення навичок, вивчення

тем, перехід з рівня на рівень дозволить учням здобути якісні знання та, врешті-решт, досягти рівня С1.

Нижче наведені принципи формування іншомовної мовленнєвої діяльності здобувачів освіти застосовані у розробці методів для вивчення англійської мови, а також приклади використання цих методів на практиці.

Рольові ігри: учні виконують ролі реальних або уявних персонажів, спілкуючись між собою англійською мовою у різних життєвих ситуаціях (низка прикладів діалогічного мовлення базаються на літературних творах зарубіжних авторів). Так з'являється можливість попрактикувати як розмовну, так і ділову англійську, якщо спроектованою ситуацією є, наприклад, співбесіда на роботу чи прийом у лікаря. У доволі специфічних ситуаціях учні не лише активізують вивчену лексику, а й вчаться як реагувати та поводитися у різних життєвих ситуаціях.

Приклад застосування: «*Job interview*» (співбесіда на працевлаштування). Учні витягують з купи 2 картки, де написані ролі у грі, які вони мають виконувати, та, в залежності від того, кому яка карта випала, виконують ролі роботодавця та людини, яка прагне влаштуватися на роботу, і проводять співбесіду, ставлять питання та відповідають на них англійською мовою (приклад карток знаходиться у *Додатку № 1*). Тобто завдяки цьому завданню учні практикують ділову англійську, а також готуються до майбутньої співбесіди з питань працевлаштування.

Діалогічне мовлення: парне або групове спілкування, під час якого учні обмінюються інформацією (мовою носія) на задану тему англійською мовою. Так можна не лише дізнатися щось нове, а і практикувати вивчену лексику, аби вона не стала пасивною.

Наприклад, учні нещодавно (чи давно) вивчили тему «Їжа» на рівні В1. Вчитель може запропонувати для закріплення чи повторення обговорити приготування піци чи новий ресторан, який відкрився у місті. Тому учні зможуть попрактикувати говоріння англійською мовою, а також дізнатися щось нове із запропонованої теми та розширити власний кругозір і

словниковий запас, який є важливим чинником у розвитку мовленнєвої діяльності.

Мозковий штурм: завдання, що спонукають учнів висловити свої думки, використовуючи англійську мову. Приклад застосування: Brainstorming New Ideas (Генерація нових ідей). Учні пропонують свої ідеї на задану тему, наприклад, «Як покращити рідне місто?», обмінюючись думками англійською мовою.

Творчі завдання: заохочення учнів висловлювати власні думки, ідеї, емоції через написання оповідань, листів, статей тощо англійською мовою.

Наприклад, учитель може запропонувати учням написати листи англійською одне одному, а потім разом їх перевірити. Також навчити писати різні види формальних та неформальних текстів, аби поступово готуватися до майбутніх іспитів (ЗНО, НМТ, IELTS, TOEFL та інші).

Використання технологій: інтерактивні програми, онлайн-ігри, відеоролики, аудіозаписи допомагають зробити процес навчання більш цікавим та захоплюючим. Наприклад, у процесі навчання можна використовувати такі додатки як Duolingo чи Busuu, аби закріплювати знання в інтерактивній формі. Проходження «уроків» у них зазвичай не забирає більше 10-15 хвилин.

Щодо онлайн-ігор, то яскравим прикладом є «Word Association Game» (Гра асоціацій слів): Гра, в якій учні повинні знайти слова, що асоціюються з заданим словом англійською мовою. Тобто якщо задано слово «sun» учні можуть відповісти «sky», «shine», «light», тощо.

Враховуючи методи та принципи спілкування учнів іноземною мовою, були виведені наступні методи мовленнєвої діяльності:

- «Мовні аукціони»: вчитель дає різні завдання (наприклад, говорити на певну тему протягом окремого часу), а учні роблять ставки англійською мовою, щоб виконати їх.
- «Зупинка»: вчитель читає аудіо- або відеокліп, а учні зупиняють його і коментують, або продовжують дію англійською мовою.

- «Словесна вікторина»: учні змагаються у складанні речень на задану тему, використовуючи якомога більше слів.
- «Змінний диктант»: вчитель дає учням завдання написати речення або діалоги, змінюючи слова або структури, які вони вже вивчили.
- «Знайомство за межами класу»: запрошення носіїв мови або використання класу для спілкування з іншими учнями, які вивчають англійську, дозволяє учням практикувати мову в реальних ситуаціях.

Ефективне використання цих принципів, методів і прийомів може створити інтерактивне та ефективне навчальне середовище в класі англійської мови, яке заохочує учнів до активного вивчення мови та підтримує розвиток комунікативних їх навичок [17, с.22].

Головний принцип інтерактивного навчання – це співпраця суб'єктів освітнього процесу, що включає в себе особистісні та вікові особливості та потреби учнів, можливість та здійснення їх психолого-педагогічної підтримки у процесі навчання, що призводить до збагачення досвіду, а також актуалізації та розвитку самоосвіти.

В інтерактивному навчанні виділяють такі принципи:

- взаємне спілкування вивчається іноземною мовою з метою прийняття та відтворення автентичної інформації, у ситуації однаково цікавою та важливою для кожного учня;
- спільна діяльність складається з трьох аспектів: виробника інформації, одержувача інформації та ситуативного контексту;
- відбувається зміна традиційної ролі викладача, перехід до демократичного стилю спілкування між учнями та педагогом;
- наголошується рефлексивність навчання, розвиток свідомого та критичного мислення серед учнів, спрямоване на осмислення власних дій, мотивів, якості навчання та його результатів.

Якість навчання безпосередньо залежить від наступних принципів:

- комплексний підхід до процесу навчання на комунікативно-ситуативній основі;
- інтерактивність;
- диференційований підхід до навчання;
- облік індивідуальних особливостей;
- варіативності режиму роботи.

Комунікативна компетенція належить до групи ключових компетентностей, тобто мають особливу значущість у житті, тому її формуванню слід приділяти пильну увагу. Комунікативна компетенція впливає на навчальну успішність [6, с. 45].

1.3. Інтерактивні методи як засіб реалізації формування мовленнєвої діяльності учнів.

При розкритті теми дипломної роботи неможливо обійтись без пояснення принципів та важливості інтерактивних методів.

Інтерактивні методи навчання – це методи, які передбачають активну взаємодію між вчителем і учнем, а також між учнями. Вони спрямовані на створення навчального середовища, в якому учні можуть досліджувати, обговорювати, вирішувати проблеми та висловлювати свої ідеї самостійно [54, с.127].

При вивченні англійської мови у школі головною метою навчання учнів є послідовний та систематичний розвиток мовної діяльності, а саме: говоріння, письмо, читання та аудіювання. Мовна діяльність – це активний, цілеспрямований процес передачі та прийому повідомлень, виражений через мовну систему та залежний від ситуації спілкування [7, с.24].

Форма мови ділиться на усну та письмову. Види мовної діяльності також відрізняються характером - продуктивний/рецептивний.

Відповідно виділяють 4 основні види мовної діяльності: говоріння, аудіювання, читання, письмо.

Головна мета навчання предмету «англійська мова» – це формування комунікативної компетенції, яка включає кілька компонентів:

- комунікативні вміння в говорінні, аудіювання, читанні та письмі;
- мовні знання та навички володіння цим мовним будматеріалом для породження та розпізнавання інформації;
- лінгвокраїнознавчі та країнознавчі знання для забезпечення соціально-культурного фону, без якого неможливе формування комунікативної компетенції.

Школярі оволодівають іноземною мовою як засобом спілкування і повинні вміти ним користуватися в усній та письмовій формі. Учні повинні освоїти чотири види мовної діяльності: рецептивні – аудіювання та читання, продуктивні – говоріння та письмо, а також крім цього, пов'язані з ними три аспекти мови – лексику, фонетику та граматику. Дуже важливе володіння всіма формами спілкування та всіма мовними функціями для того, щоб іноземна мова стала засобом міжособистісного та міжнародного спілкування [12, с.81].

Аудіювання – це рецептивний вид мовної діяльності, пов'язаний зі сприйняттям та розумінням усного повідомлення. При відборі матеріалу, яким користуватиметься сам учитель у своєму мовленні на уроці, слід враховувати цілі, які він переслідує: по-перше, розвиток в учнів уміння слухати та розуміти іноземну мову; по-друге, відоме розширення пасивного словника учнів та розвитку здогадки по контексту у процесі слухання.

Вживаючи ту чи іншу форму або вираз, учитель повинен вжити всіх заходів для того, щоб вона була правильно зрозуміла учнями. Для досягнення цього потрібно мати на увазі наступне: вживши той чи інший англійське вираз, учитель повинен дотримуватися тієї ж форми і на наступних заняттях, не замінюючи його ні еквівалентом українською, ані іншим аналогічним виразом англійською [46, с.130].

Вчитель повинен домогтися, щоб учні зрозуміли як загальний зміст вжитого ним висловлювання, так й окремі частини. Точність розуміння учнями мови вчителя має систематично перевірятися.

Кожний новий вираз має багаторазово повторюватися вчителем як у тому уроці, у якому він вжитий вперше, так і на наступних заняттях [20, с.33].

Цілі навчання аудіювання можна визначити, як такі:

- розвивати певні мовні вміння;
- навчити вмінню спілкуватися;
- розвивати необхідні здібності;
- запам'ятати мовний матеріал;
- навчити учнів розуміти зміст висловлювання;
- навчити учнів виділяти головне у потоці інформації;
- розвивати слухову пам'ять та слухову реакцію.

Під час роботи з аудіоматеріалами, відбувається розвиток здібностей учнів одночасно працювати з кількома мовними вміннями.

Розглянемо взаємодію вміння аудіювати іншомовну мову з умінням говорити, читати та писати іноземною мовою.

Розуміння мови на слух тісно пов'язане з говорінням – вираженням думок засобами мови, що вивчається. Говоріння може бути реакцією на чуже мовлення.

Аудіювання іншомовної мови та говоріння взаємопов'язані у навчальному процесі: прослуховування може бути основою для говоріння, у свою чергу, якість розуміння прослуханого матеріалу контролюється зазвичай шляхом відповідей на питання щодо змісту прослуханого або шляхом його переказу.

Таким чином, аудіювання готує говоріння, говоріння допомагає формуванню сприйняття мови на слух.

Між аудіюванням та читанням є взаємодія. Завдання на аудіювання зазвичай даються у друкованому вигляді, тому частина інформації, необхідної

для аудіювання, тобто для розуміння тексту, може бути вилучена з друкованого завдання. Дуже часто відповіді на завдання з аудіювання потрібно дати в письмовій формі. Тому ці види діяльності також пов'язані між собою.

Будучи тісно пов'язаним з іншими видами мовної діяльності, аудіювання відіграє важливу роль у вивченні іноземної мови та особливо при комунікативно-спрямованому навчанні [4, с.37].

Воно дає можливість опанувати звукову сторону мови, її фонемним складом та інтонацією: ритмом, наголосом, мелодикою. Через аудіювання йде засвоєння лексичного складу мови та її граматичної структури.

Говоріння – продуктивний вид мовної діяльності, якою виконується усне вербальне спілкування. Зміст говоріння – це вираження думок у усній формі. В основі говоріння закладені вимовні, лексичні та граматичні навички.

Реалізація цієї мети пов'язана з формуванням у учнів наступних комунікативних умінь:

- розуміти та породжувати іншомовні висловлювання відповідно до конкретної ситуації спілкування, мовного завдання та комунікативного наміру;
- здійснювати свою мовленнєву та мовну поведінку, беручи до уваги правила спілкування та національно-культурні особливості країни мови, що вивчається;
- користуватися раціональними прийомами оволодіння іноземною мовою, самостійно вдосконалюватись у ній.

Найважливішим методом навчання є комунікативна (мовна) ситуація. Комунікативна ситуація як метод навчання говоренню складається з чотирьох факторів:

- обставин дійсності, у яких здійснюється комунікація;
- відносин між комунікантами офіційного та неофіційного спілкування;

- мовного спонукання;
- реалізації самого акту спілкування, що створює нове становище, стимули до промови.

Під терміном типова комунікативна ситуація розуміється модель реального контакту, у якому реалізується мовне поведінка співрозмовників у тому типових соціально-комунікативних ролях [6, с.11].

Прикладами типової комунікативної ситуації можуть бути: розмова покупця з продавцем, глядача з касиром театру, вчителя з учнем тощо.

Іншою важливою складовою методу навчання мовлення є вид спілкування. Можна виділити 3 види спілкування: індивідуальне, групове та громадське.

В індивідуальному спілкуванні беруть участь дві особи. Воно характеризується безпосередністю, довірливістю. Тут партнери з комунікації рівноправні у своїй участі у спільному мовному «продукті».

При груповому спілкуванні у єдиному процесі комунікації бере участь кілька людей (розмова у компанії друзів, навчальне заняття, нарада).

Громадське спілкування протікає за порівняно велику кількість індивідів. З цієї причини комунікативні ролі учасників громадського спілкування зазвичай зумовлені: промовці та слухачі (пор. збори, мітинги, диспути і т.д.) [39, с.257].

При навчанні діалогу слід варіювати різні форми діалогів та форми роботи з ними: діалог-бесіда, діалог-інсценування, бесіда учнів між собою та з викладачем, парна та групова форма.

Монолог характеризується розгорненням, зв'язковістю, логічністю, обґрунтованістю, смисловою завершеністю, наявністю поширених конструкцій, граматичною оформленістю [9, с.43].

До основних труднощів навчання говоріння слід віднести мотиваційні проблеми, такі як: учні соромляться говорити іноземними мовами, бояться зробити помилки, зазнати критики; в учнів бракує мовних і мовленнєвих засобів на вирішення поставленої задачі; вони не залучаються до

колективного обговорення предмета уроку з тих чи інших причин. Виходячи з перерахованих проблем у навчанні говоріння, виникає мета – по можливості ці проблеми усунути. Неможливо навчитися говоренню без занурення в реальні ситуації, тільки складаючи стандартні діалоги з певної теми. Інтерактивний підхід у навчанні передбачає безпосереднє залучення учнів до дискусії, дебатів, обговорення проблем, отже – у діалог.

Важливим є також розвиток у учнів загальномовних, інтелектуальних, пізнавальних здібностей, психічних процесів, що лежать в основі оволодіння іншомовним спілкуванням, а також емоцій, почуттів учнів, їхньої готовності до спілкування, культури спілкування у різних видах колективної взаємодії.

Читання – це рецептивний вид мовної діяльності зі сприйняттям і розумінням письмового тексту.

Для розуміння іншомовного тексту передбачається володіння набором фонетичних, лексичних та граматичних інформативних ознак, які роблять процес розпізнавання миттєвим [14, с.39].

Хоча в реальному процесі читання процеси сприйняття та осмислення протікають одночасно і тісно взаємопов'язані, вміння та навички, що забезпечують його процес, прийнято умовно ділити на дві групи:

- пов'язані з «технічною» стороною читання (сприйняття графічних знаків та співвідношення їх з певними значеннями);
- які забезпечують смислову переробку сприйнятого – встановлення смислових зв'язків між мовними одиницями різних рівнів і цим змісту тексту, задуму автора тощо.

Під час накопичення лексичних одиниць багато дітей потребують зорової опори, так як сприймати тільки на слух мову вкрай важко. Особливо це стосується тих дітей, у яких зорова пам'ять розвинена краще за слухову. Тому таке актуальне читання.

Інтерактивні методи навчання мають багато переваг перед традиційними методами викладання. Вони сприяють більш ефективному навчанню, розвитку критичного мислення, креативності та комунікативних

навичок. Крім того, використання інтерактивних методів навчання є більш цікавим для учнів в і мотивує їх до навчання [14, с.56].

Існує кілька переваг використання інтерактивних методів навчання для розвитку комунікативної компетенції на уроках з англійської мови. По-перше, вони допомагають учням покращити свої навички говоріння, читання, письма та аудіювання. По-друге, вони сприяють розвитку навичок міжкультурного спілкування. По-третє, допомагають учням подолати мовний бар'єр і набути впевненості в собі.

Нижче наведені приклади інтерактивних методів, які використовують як засоби реалізації формування мовленнєвої діяльності учнів:

- рольові ігри та драматизація: ці методи дозволяють учням брати на себе різні ролі та ситуації, щоб забезпечити активну мовну практику в реальних життєвих контекстах. Учні можуть брати на себе ролі персонажів і виконувати рольові завдання, щоб підвищити рівень залученості та підтримати інтерес до навчання.
- мозковий штурм: цей метод заохочує учнів спонтанно генерувати ідеї та висловлювати свої думки. Мозковий штурм включає в себе питання і теми, обговорення конкретних питань, вирішення проблем і обговорення новин.
- групові дискусії: саме вони дозволяють учням активно взаємодіяти, обмінюватися ідеями, обґрунтовувати свої погляди та робити внесок у дискусію. Групові дискусії розвивають навички говоріння, слухання та аналітичні навички.
- інтерактивні вправи та ігри: ребуси, кросворди, кросворди, ігри, вправи на говоріння та інші інтерактивні види діяльності роблять процес навчання більш цікавим та захоплюючим і допомагають розвивати комунікативні навички.
- використання технологій: сучасні технології, такі як інтерактивні дошки, мобільні додатки та онлайн-ресурси, можуть бути використані для

створення цікавого та відповідного навчального середовища. Такі інструменти можуть забезпечити взаємодію та залучення до мовних матеріалів.

- рольові інтерактивні завдання: учні можуть брати участь у рольових інтерактивних завданнях, де вони взаємодіють з мовою, наприклад, в інтерв'ю, в парах і в групах.

- проектування реальних життєвих ситуацій: учні можуть практикувати отримані навички в реальних життєвих ситуаціях, у позакласних заходах, таких як екскурсії, інтерв'ю з носіями мови, відвідування навчальних закладів.

- створення проектів: робота над проектами в групах заохочує активну участь дітей, спонукає їх до розробки та презентації досліджень і презентацій, а також розвиває їхні комунікативні навички.

- рольові ігри: використання веселого підходу до рольових ігор може створити більш кооперативну та дружню атмосферу в класі та підтримати інтерес учнів до навчання [26, с.59].

З метою більше дізнатися про інтерактивні методи як спосіб формування мовленнєвої діяльності учнів було проведено опитування серед учителів англійської мови з різних міст та з різним робочим стажем. Ось інтерактивні методи, які вони використовують на практиці:

- попросити учнів розіграти сцену з книги, яку вони читають;
- провести дискусію у класі чи групі на тему, яка пов'язана з темою уроку;
- попросити учнів підготувати презентацію про будь-яку країну англійською мовою;
- дати учням творчі завдання, наприклад, написати вірш, пісню або оповідання англійською мовою;
- поділити учнів на групи та дати кожному тему для проекту, який вони разом виконають та захищатимуть англійською мовою.

Дослідження показують, що використання інтерактивних методів навчання у формуванні мовленнєвої діяльності учнів позитивно впливає на розвиток мовлення. Наприклад, дослідження, проведене в Університеті Торонто, показало, що студенти, які використовували інтерактивні методи навчання, отримали вищі бали на тестах на знання англійської мови, ніж ті, хто використовував традиційні методи навчання [16, с.24].

Дослідження проводилося з учнями, які вивчають англійську як другу мову. Учні були розділені на дві групи, одна з яких навчалася за інтерактивними методами, а інша – за традиційними.

Інтерактивні методи, що використовувалися в цьому дослідженні: рольові ігри, дискусії, презентації, творчі проекти, робота в групах.

Традиційними методами, що використовуються в цьому дослідженні, є: слухання текстів, читання текстів, виконня практичних завдань, заняття з викладачем.

Результати дослідження показали, що учні, які навчалися за допомогою інтерактивних методів, були більш успішними на іспитах з англійської мови, ніж учні, які навчалися за допомогою традиційних методів. До того ж учні, які використовували інтерактивний метод, також повідомили, що їм більше подобався процес навчання і вони відчували себе більш впевненими у своїх навичках володіння англійською мовою .

Дослідження Університету Торонто є одним з багатьох досліджень, які показують, що інтерактивні методи навчання є ефективним способом розвитку комунікативної компетенції. Інтерактивні методи навчання не лише допомагають учням покращити навички говоріння, читання, письма та аудіювання, але й міжкультурної комунікації, критичного мислення, креативності та комунікабельності [44, с.252].

Умовами досягнення результату мають стати:

- компетентність вчителя в галузі свого предмета, психології та питань виховання;

- вчитель повинен сприймати учня як суб'єкта освітньої діяльності та процес освіти повинен нести двосторонню спрямованість: вчитель-учень;
- ситуація успіху повинна супроводжувати кожного учня на кожному уроці;
- атмосфера співробітництва кожному уроці;
- атмосфера комфортності: відчуття емоційного благополуччя та безпеки під час педагогічної взаємодії.

Найважливішим компонентом технології є діагностика навчання на різних етапах навчання (вхідна, проміжна, підсумкова). У ній велику роль грають тести [8, с.31].

Важливим аспектом є результативність:

- успішна реалізація цілей і завдань даної роботи призвела до позитивних результатів як учнів, так і вчителя.
- розроблено багатий дидактичний матеріал для роботи з учнями різних категорій. Застосування інтерактивних технологій під час уроків іноземної мови дозволило змінити ставлення до предмета, підвищити мотивацію до навчання.

Отже, інтерактивні методи навчання є ефективним способом розвитку формування іншомовної мовленнєвої діяльності учнів на заняттях з англійської мови. До таких методів належать рольові ігри, дебати, дискусії, робота в парах, робота в групах, інтерактивні вправи та ігри [38, с.56].

По-перше, вони допомагають учням розвивати навички говоріння, читання, письма та аудіювання. Рольові ігри та драматизація допомагають практикувати говоріння, а рольові ігри та інтерактивні вправи розвивають навички розуміння.

По-друге, інтерактивні методи сприяють розвитку навичок міжкультурного спілкування, критичного мислення, креативності та комунікабельності. Спілкування з носіями англійської мови та зі студентами з інших країн розширює культурний кругозір школярів та поглиблює їхнє розуміння світу.

По-третє, використання інтерактивних методів підвищує інтерес учнів до вивчення англійської мови та створює позитивну атмосферу в аудиторії. Це заохочує творчий підхід до вивчення мови, розвиває соціальні навички та сприяє зміцненню дружби всередині колективу.

Загалом, інтерактивні методи навчання допомагають учням брати активну участь у навчальному процесі, зміцнюють їхні комунікативні навички, розвивають зацікавленість у вивченні мовного матеріалу та підвищують мотивацію до вивчення англійської мови. Використання таких методів є важливим кроком до покращення результатів навчання та розвитку учнів [15, с.18].

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

Підбиваючи підсумки першого розділу «Теоретичні засади розвитку мовленнєвих навичок учнів у навчанні іноземної мови», варто зазначити, що у ньому досліджувалися історія проблеми розвитку мовленнєвих навичок учнів, принципів, методів і прийомів розвитку мовленнєвих навичок іноземною мовою, а також ролі інтерактивних методів у досягненні цієї мети.

1.1 Історія проблеми розвитку мовленнєвих навичок учнів: у цьому підрозділі проаналізовані історичні передумови виникнення методики викладання іноземних мов та розвитку мовленнєвих навичок учнів. Описано етапи, через які проходив процес розвитку мовленнєвих навичок учнів. Окреслено основні теоретичні підходи та доктрини провідних лінгвістів і педагогів, які сприяють розвитку цього предмета.

1.2 Принципи, методи та прийоми розвитку навичок говоріння іноземною мовою: у цьому підрозділі розглядаються основні принципи, що лежать в основі розвитку навичок говоріння учнів. Ці принципи допомагають визначити методи викладання та досягти максимального успіху в процесі навчання. У цьому розділі також розглядаються різні методи та прийоми, що використовуються для розвитку мовленнєвих навичок учнів, такі як рольові ігри, симуляційні завдання та дебати.

1.3 Інтерактивні методи навчання як спосіб розвитку мовленнєвих навичок учнів: цей підрозділ зосереджується на інтерактивних методах навчання як ефективних інструментах розвитку комунікативних навичок учнів. Використання рольових ігор, групових дискусій, інтерактивних вправ та ігор заохочує активну мовленнєву практику в реальних життєвих ситуаціях, мотивує вивчення мови та розвиває соціальні та критичні навички [9, с.48].

Отже, цей розділ є важливим етапом у розумінні та розвитку мовленнєвої діяльності учнів під час вивчення іноземної мови. Огляд історії формування методів розвитку іноземної мовленнєвої діяльності учнів розкриває еволюцію підходів до викладання та розвиток методів у цій галузі.

Також це допомагає нам зрозуміти, як розвивалося викладання іноземних мов і які тенденції з'явилися в цьому процесі.

Досягнення мети навчання іноземної мови, яка зводиться до того, щоб розвивати особистість, здатну і бажаючу спілкуватися в міжкультурному середовищі, неможливо сьогодні без використання сучасних технологій навчання, у тому числі інтерактивних технологій, що сприяють глибшому осмисленню учнями матеріалу, що вивчається. Практичне оволодіння іноземною мовою неможливе без оволодіння мовними, мовленнєвими, соціокультурними знаннями та вміннями. Ми припускаємо, що застосування на уроках іноземної мови інтерактивних технологій дозволить підвищити навчальну мотивацію учнів та рівень мовної компетенції.

Основні принципи, методи і прийоми розвитку мовних навичок відіграють важливу роль у визначенні критеріїв успішного навчання та налагодженні ефективного навчального процесу. Застосування цих принципів на практичних заняттях з іноземної мови допомагає учням набути навичок говоріння, сприяє засвоєнню знань та розвитку комунікативної компетенції.

Особливо важливим є використання інтерактивних методів навчання, які активно залучають учнів до навчання. Такі методи навчання спонукають застосовувати набуті знання та навички в реальних комунікативних ситуаціях, що призводить до кращих результатів навчання [24, с.313].

Варто зазначити, що всі ці теоретичні принципи та методи мають практичне застосування і допомагають викладачам здійснювати процес ефективного розвитку мовленнєвої діяльності учнів на заняттях з англійської мови (чи іншої іноземної мови). Передаючи такі знання та навички учням, вчителя можуть навчити їх спілкуватися англійською (чи іншою іноземною мовою) в різноманітних життєвих ситуаціях та контекстах.

Інтерактивне навчання одночасно вирішує кілька завдань: розвиває комунікативну компетентність, допомагає встановленню емоційних контактів між учасниками процесу навчання, вирішує інформаційне завдання, оскільки забезпечує учнів необхідною інформацією, без якої неможливо реалізовувати

спільну діяльність; забезпечує вирішення виховних завдань, оскільки змушує та вчить працювати у команді.

Загальноновизнано, що школяр не зможе навчитися читати, вивчаючи лише правила граматики, читання та заучування слів чи діалогів. Практична мовленнєва діяльність повинна бути присвячена майже всьому часу уроку. Кожен урок повинен вирішити деякі конкретні практичні проблеми та наблизити учня до своєї мети. Не тільки вчитель, але й учні повинні знати, якими навичками чи вміннями вони оволодіють до кінця уроку.

Орієнтація на мовлення також означає мовленнєву природу всіх вправ під час уроку. Людина завжди говорить не лише цілеспрямовано, тобто для чогось. Зміст уроку також визначається вибором методів та вправ, які точно відповідають завданням. Освітня ситуація розуміється, як спеціально створені умови, обставини та система взаємозв'язку співрозмовників з освітньою метою, яка спрямована на учнів під час впровадження мовних дій іноземною мовою.

Таким чином, навчальна ситуація повинна бути максимально адекватною для реальної комунікаційної ситуації. Навчальна ситуація повинна бути надзвичайно зрозумілою для школярів. Це означає: завдання чітко визначено (що запитати, чого навчитися у співрозмовника, що сказати про те, що доведено, пояснено, спростовано тощо). Як результат, учні знають, що від них вимагають, що вони можуть чи повинні робити, оскільки завдання надається конкретними лінгвістичними (словами, фразами, структурами) та мовою (готовими -виготовленими мовленнєвими кліше), набутими вже, або, які набуде учень. Освітня ситуація повинна сприяти формуванню таких якостей у школярів як відповідальності за завдання, точності та сумлінності, повинна стимулювати освітню мотивацію та викликати інтерес учнів до навчання та бажання самовдосконалення.

У підсумку міркування, викладені у цьому розділі, також відображають актуальність досліджень у галузі вивчення іноземних мов та розвитку мовленнєвих навичок. Вони дають поштовх для подальших досліджень і

сприяють розробці педагогічних підходів і програм, спрямованих на вдосконалення процесу вивчення іноземних мов у навчальних закладах. Тому тема є надзвичайно важливою і потребує подальшого дослідження та доопрацювання.

РОЗДІЛ 2. РЕАЛІЗАЦІЯ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ ІНТЕРАКТИВНИМИ МЕТОДАМИ

2.1. Аналіз інтерактивних методів, що допомагають формувати іношомовну мовленнєву діяльність учнів основної школи.

У даній частині дипломної роботи проаналізовано інтерактивні методи, які використовуються для розвитку іношомовної мовленнєвої діяльності у дітей молодшого шкільного віку. Оволодіння іноземною мовою на ранньому етапі навчання визначає успішність її засвоєння на більш високому рівні. Інтерактивні методи є ефективним інструментом для створення активного та пізнавального навчального середовища, що сприяє розвитку комунікативних компетенцій учнів.

У третьому абзаці дипломної роботи підкреслено, що інтерактивні методи є ефективним інструментом для створення активного та пізнавального навчального середовища, сприяючи розвитку комунікативних компетенцій учнів молодшого шкільного віку. Розглянемо цей аспект більш детально.

На даному етапі навчання діти дуже чутливі до вивчення нових мов, і інтерактивні методи надають можливість їм вчитися через активну участь у навчальному процесі. Це може включати в себе рольові ігри, діалоги, аутентичні ситуації спілкування та інші методи, що стимулюють дітей висловлювати свої думки іноземною мовою [41, с.172].

До речі, термін «інтерактивність» використовують у низці методів навчання, у яких основною ознакою є діяльність у разі педагога і учня. Саме слово «інтерактивний» походить від англійської interact – взаємодіяти, впливати один на одного. Однією з важливих переваг інтерактивних методів є створення можливості для практичної взаємодії між учнями. Вони можуть в парах або групах вправлятися у спілкуванні, обговорювати теми, вирішувати завдання та виконувати проекти на іноземній мові. Це сприяє розвитку їхніх навичок спілкування, робить процес вивчення цікавим і пізнавальним.

Загалом, інтерактивні методи створюють навчальне середовище, де діти можуть вільно висловлювати свої думки, вдосконалювати свої мовленнєві навички та набувати практичний досвід використання іноземної мови. Це сприяє формуванню стійкого і якісного мовленнєвого багажу, що є фундаментом для подальшого успішного вивчення і використання іноземної мови [48, с.99].

Як згадувалося раніше, інтерактивні методи навчання передбачають активну взаємодію між учнями (одне з одним) та викладачами. Це дозволяє тим, хто вивчає англійську (чи будь-яку іншу іноземну мову) не лише отримувати теоретичні знання, але й обговорювати, аналізувати, робити висновки та розвивати свої комунікативні навички. Аби провести аналіз інтерактивних методів, що допомагають формувати іншомовну мовленнєву діяльність учнів основної школи, розіб'ємо їх на групи та визначемо специфіку і користь кожного з них [19, с.28].

У сучасному світі викладачі англійської мови все частіше використовують технології та інтерактивні дидактичні методи з метою формування мовленнєвої діяльності учнів на уроках іноземної мови. Це можуть бути веб-додатки, комп'ютерні програми, спеціальне програмне забезпечення для інтерактивних уроків тощо. Ось наведені приклади найпопулярніших технологій та інтерактивних дидактичних елементів у формуванні мовленнєвої діяльності учнів на уроках англійської мови (чи будь-якої іншої іноземної мови): Duolingo, Busuu, Coursera, LingQ, Preply.

Використання технологій та інтерактивних дидактичних засобів може значно підвищити ефективність викладання іноземних мов. Вони допомагають учням швидше та легше засвоювати новий матеріал, а також покращувати їхню комунікативну компетенцію.

Однак слід зазначити, що технології та інтерактивні дидактичні засоби не є панацеєю. Вони ефективні лише в поєднанні з іншими методами навчання,

такими як традиційне навчання за підручником, лекції та практичні заняття [50, с.198].

Важливо також враховувати індивідуальні потреби учнів при виборі технологій та інтерактивних засобів навчання. Не всі учні можуть навчатися однаково ефективно за допомогою різних технологій. Тому важливо забезпечити широкий спектр варіантів навчання, щоб учні могли обрати той, який їм найбільше підходить.

Ігрові елементи відіграють важливу роль у формуванні іншомовної мовленнєвої діяльності учнів у будь-якому віці. Вони стимулюють інтерес до вивчення мови, покращують засвоєння лексики та граматики, а також сприяють розвитку мовленнєвих навичок.

Інтерактивні ігри можна використовувати для різних цілей, зокрема для: вивчення фонетики, граматики, лексики, навчання читання, письма, практики комунікації.

Інтерактивні ігри є цікавими та захоплюючими для тих, хто вивчає англійську мову (чи будь-яку іншу іноземну мову) у дитячому, підлітковому чи дорослому віці, допомагаючи їм зосередитися на навчанні та швидше запам'ятовувати інформацію. Вони також допомагають розвивати комунікативні навички, оскільки учням потрібно взаємодіяти один з одним і використовувати мову в різних ситуаціях [1, с.347].

Рольові ігри, зокрема, допомагають учням усвідомити важливість комунікативних навичок і навчитися застосовувати їх у різних ситуаціях. Рольова гра дозволяє учням грати різні ролі, наприклад, покупця, продавця, лікаря або вчителя. Це допомагає учням зрозуміти, як використовувати мову в різних контекстах.

У *Додатку № 1* наведені картки для моделювання ситуації інтерв'ю для найму на роботу, де учні можуть не лише попрактикувати свою ділову розмовну англійську, а і підготуватися до реального інтерв'ю у майбутньому.

Використання ігрових елементів у процесі вивчення іноземної мови може значно підвищити ефективність навчання. Це дозволяє учням швидше і

легше засвоювати новий матеріал, а також покращує їхні комунікативні навички.

У *Додатку № 2* представлений опис гри «I spy», яку можна використовувати для формування мовленнєвої діяльності учнів як на онлайн-уроках англійської мови, так і на офлайн.

Однак, як і у випадку з технологіями та інтерактивними дидактивними елементами, слід зазначити, що ігрові елементи не є універсальним методом формування іншомовних мовленнєвих навичок учнів. Вони ефективні лише в поєднанні з іншими методами навчання, такими як традиційне навчання за підручником, лекції, практичні заняття, а також використання технологій та інтерактивних дидактивних елементів [21, с.14].

Важливо завжди враховувати індивідуальні потреби учнів при виборі ігрових елементів, адже всі учні можуть навчатися однаково ефективно за допомогою різних ігор. Тому важливо забезпечити широкий спектр варіантів навчання, щоб учні могли вибрати той, який їм найбільше підходить.

Робота в парах чи групах. Хоча робота в парах та групах іноді використовувалася і у традиційних методах вивчення англійської мови, проте, все ж, такий вид навчання більше поширився з популяризацією інтерактивних методів вивчення іноземних мов [36, с.177].

Групова та парна робота може бути складною в організації, проте при правильному підході вона може бути дуже ефективною та допомогти учням учням необхідні якості і набути навички, необхідні та швидкого та легкого вивчення англійської (чи будь-якої іншої іноземної) мови. А саме робота в парах чи групах дозволяє учням: вчитися один в одного, розвивати навички спілкування, навчитися працювати в команді, навчитися вирішувати проблеми та приймати рішення, спланувати власний проєкт на задану тему, презентувати свою роботу.

Виконання проєктних завдань дозволяє школярам бачити практичну користь вивчення іноземної мови, наслідком чого є підвищення інтересу та

мотивації до вивчення цього предмета. Навчання за допомогою активного включення учня до процесу навчання, веде до оволодіння мистецтвом комунікації. Використання методу проектної діяльності можливе при вивченні окремих тем курсу (Наприклад, «Моя абетка», «Я і мій друг», «Улюблене меню», «Наш клас», «Відомі люди», «Пам'ятки Лондона», «Планета Земля», «Іноземна мова у моєму житті» та інші). Виконуючи завдання проекту, учні навчаються, отримують можливість практично застосувати знання з іноземної мови. Школярі самі знаходять необхідну інформацію, яка містить цінний країнознавчий, лексичний, граматичний матеріал, використовуючи для цього не тільки матеріал підручника, а й інші джерела інформації.

Варто зазначити, що такий вид роботи може бути використаний на різних етапах уроку з різними цілями: для актуалізації опорних знань. для пояснення нового матеріалу, для закріплення нового матеріалу, для контролю навчальних досягнень учнів.

Проте, як і з будь-якими методами інтерактивного та традиційного навчання, групові та парні заняття підходять для формування мовленнєвої діяльності в англійській мові не кожного учня. Тому варто підбирати програму, методи та способи навчання англійській мові (і будь-якій іноземній мові) для кожного учня окремо [32, с.750].

Якість та індивідуальність матеріалів є важливими як для традиційних методів формування іноземної мовленнєвої діяльності учнів, так і для інтерактивних.

Та для початку необхідно визначити, що таке «автентичні матеріали»:

Автентичні матеріали – це посібники, відео та аудіо записи та інші матеріали, що були розроблені та призначені для носіїв англійської мови, які використовують її у своєму повсякденному житті. Зазвичай за їхньої допомогою діти вивчають англійську в американських, британських, австралійських чи школах інших країн, де англійська вважається офіційною мовою [18, с.193].

Використання автентичних матеріалів на заняттях з англійської чи будь-якої іншої іноземної мови має багато переваг. Це допомагає учням:

- навчитися розуміти іноземну мову в реальних життєвих ситуаціях.
- розвивати навички аудіювання, читання, письма та говоріння.
- розвинути мовну інтуїцію.
- вчаться використовувати іноземну мову в різних ситуаціях.
- підвищує мотивацію до вивчення іноземної мови.

Використання автентичних матеріалів на уроках іноземної мови робить навчання більш цікавим, захоплюючим та ефективним. Вони не лише допомагають учням засвоїти новий матеріал, але й розвивають їхні мовні навички, критичне мислення та творчі здібності.

Однак слід зазначити, що автентичні матеріали можуть бути складними для розуміння. Тому важливо підбирати матеріали, які відповідають рівню володіння мовою учня. Важливо також дати учням можливість працювати над матеріалом у парах або групах, щоб вони могли допомагати один одному в разі потреби [49, с.19].

Створення проектів є невід'ємною частиною інтерактивного навчання. З метою урізноманітнити уроки англійської мови та спонукати учнів до пошуку нової інформації викладачі можуть запропонувати створити індивідуальні проекти на задані теми, які дозволять закріпити та попрактикувати вивчену лексику. Варто зазначити, що теми мають бути цікавими та спонукати учнів до розширення власного вокабуляру та пошуку нової інформації і цікавої презентації готового проекту.

Приклад уроку за допомогою інтерактивного матеріалу можна подивитися у *Додатку № 7*.

Завдяки цьому виду роботи учні можуть розвинути такі навички:

- практикувати вивчену лексику та граматичні конструкції в різних життєвих ситуаціях;
- розвивати комунікативні навички, критичне мислення та креативність;

- вчаться виступати та презентувати роботу перед аудиторією;
- вчаться планувати роботу та самостійно вирішувати проблеми.

Варто зазначити, що треба дати учням чіткі інструкції з виконання проекту та пояснити, якого результату Ви очікуєте, адже кінцевою метою є розвиток мовленнєвої діяльності учнів на уроках англійської мови. Проте також треба заохочувати їхню креативність та допомогати під час підготовки проекту. Цей метод не використовується на кожному уроці, проте є чудовим для збагачення знань учнів, а також заохочення їхньої креативності [30, с.269].

Підсумовуючи результати аналізу інтерактивних методів навчання, можна сказати, що інтерактивні методи навчання мають значний вплив на формування іншомовної діяльності у дітей молодшого шкільного віку. Інтерактивні методи навчання мають значний вплив на те, що учні мають брати активну участь у навчальному процесі:

- вчаться на власному досвіді та помилках;
- розвивають критичне мислення та творчі здібності;
- вчаться працювати в команді;
- вчаться вирішувати проблеми;
- вчаться спілкуватися з іншими людьми.

Використання інтерактивних методів на уроках іноземної мови робить навчання більш цікавим, захоплюючим та ефективним. Вони допомагають учням не лише засвоїти новий матеріал, але й розвинути критичне мислення, комунікативні та творчі навички.

Ось кілька порад про те, як максимально ефективно використовувати інтерактивні методи у викладанні іноземної мови:

- використовуйте різні інтерактивні методи на різних етапах уроку;
- дайте учням можливість вибору методів навчання;
- надавайте учням необхідну підтримку та допомогу;
- створюйте позитивне та мотивуюче навчальне середовище.

Аналіз інтерактивних методів розвитку мовленнєвої діяльності в початковій школі підтверджує їх важливість та потенціал у процесі навчання іноземної мови. Отримані результати є корисними для вчителів і методистів, які працюють над удосконаленням програм і підходів до викладання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах [33, с.214].

Однак слід зазначити, що інтерактивні методи не підходять для формування мовленнєвої діяльності всіх учнів. Вони ефективні лише в поєднанні з іншими методами навчання, такими як традиційне навчання за підручником, лекції та практичні заняття.

Важливо також враховувати індивідуальні потреби учнів під час вибору інтерактивних методів. Не всі учні однаково ефективно використовують різні інтерактивні методи навчання. Тому важливо забезпечити широкий спектр варіантів навчання, щоб учні могли вибрати той, який їм найбільше підходить [11, с.23].

Використання інтерактивних методів на заняттях з англійської мови може бути складним, проте, за умови правильного підходу, дуже ефективним, адже вони можуть допомогти учням вивчати іноземну мову швидше і легше.

2.2. Планування та організація навчання іноземної мови за допомогою інтерактивних методів.

Планування та організація викладання іноземної мови з використанням інтерактивних методів навчання є одним з важливих елементів успішного викладання. Якщо інтерактивні методи навчання правильно підібрані під індивідуальні потреби учнів, то вони сприяють швидкому та ефективному засвоєнню знань і навичок, дозволяючи учням брати активну участь у навчальному процесі.

В основі будь-якої інноваційної діяльності лежить творчий початок. Творча діяльність передбачає розвиток емоційної та інтелектуальної сфер особистості. Це з головних завдань сучасного освітнього процесу [37, с.76].

Інтерактивні технології передбачають:

- діалогове спілкування;

- набуття самостійно здобутого пережитого знання та вміння;
- розвиток критичного мислення;
- розвиток уміння вирішувати проблеми;
- комплексне взаємодія лише на рівні мислення, відтворення, сприйняття;
- формування особистісних якостей учнів.

Під творчими завданнями розуміють такі навчальні завдання, які вимагають від учнів не звичайного відтворення інформації, а творчості, оскільки завдання містять більш або менш елемент невідомості і мають, зазвичай, кілька підходів. Творче завдання складає зміст, основу будь-якого інтерактивного методу. Творче завдання (особливо практичне та близьке до життя учня) надає сенсу навчання, мотивує дітей. Невідомість відповіді та можливість знайти своє власне «правильне» рішення, засноване на своєму персональному досвіді та досвіді свого колеги, друга, дозволяють створити фундамент для співпраці, навчання, спілкування всіх учасників освітнього процесу, включаючи педагога. Вибір творчого завдання сам по собі є творчим завданням для педагога, оскільки потрібно знайти таке завдання, яке б відповідало наступним критеріям:

- не має однозначної та односкладової відповіді чи рішення;
- є практичним та корисним для учнів;
- пов'язане з життям учнів;
- викликає інтерес у учнів;
- максимально служить цілям навчання.

Якщо учні не звикли працювати творчо, слід поступово вводити спочатку прості справи, а згодом складніші завдання.

Варто зазначити, що у плануванні уроків іноземної мови важливо враховувати вік та рівень підготовки учнів. Також важливо обирати такі інтерактивні методи навчання, які будуть цікавими та захоплюючими як для учнів, так і для викладачів.

Іноземна мова має низку особливостей, які необхідно враховувати під час організації навчання, а саме:

- міжпредметністю – змістом мови можуть відомості з різних галузей знань;
- багаторівневістю – з одного боку, необхідно оволодіння різними мовними засобами, з іншого - вміннями у чотирьох видах мовної мови;
- поліфункціональністю – іноземна мова може виступати як мета навчання та як засіб придбання відомостей в інших галузях знань;
- ситуативність – вирішення конкретних комунікативних завдань за умов ситуативного іншомовного спілкування.

Організація вивчання англійської (чи будь-якої іншої іноземної) мови за допомогою інтерактивних методів вимагає від учителя певних навичок та компетенцій. Учитель повинен бути вмілим організатором, а також йому необхідно мати навички фасилітації та повинен бути готовим до імпровізації [22, с.128].

Основні правила організації інтерактивного навчання:

Правило перше. До роботи повинні бути залучені тією чи іншою мірою всі учасники. З цією метою корисно використовувати технології, що дозволяють включити всіх учасників до обговорення.

Правило друге. Треба подбати про психологічну підготовку учасників. Йдеться про те, що не всі, хто прийшов на заняття, психологічно готові до безпосереднього включення в ті чи інші форми роботи. У цьому корисні розминки, постійне заохочення брати активну участь у роботі, надання можливості самореалізації.

Правило третє. Учасників, що навчаються у технології інтерактиву не повинно бути багато. Кількість учасників та якість навчання можуть опинитися у прямій залежності. Оптимальна кількість учасників – 25 осіб. Тільки за цієї умови можлива продуктивна робота в малих групах.

Правило четверте. Підготовка приміщення для роботи. Приміщення має бути підготовлене з таким розрахунком, щоб учасникам було легко пересідати для роботи у великих та малих групах. Для учнів має бути створений фізичний комфорт.

Правило п'яте. Чітке закріплення (фіксація) процедур та регламенту. Про це треба домовитись на самому початку і намагатися не порушувати його.

Наприклад, усі учасники виявлятимуть терпіння до будь-якої точки зору, поважатимуть право кожного на свободу слова, поважатимуть його переваги.

Правило шосте. Поставтеся з увагою до поділу учасників семінару на групи. Спочатку його краще збудувати на основі добровільності. Потім доречно скористатися принципом довільного вибору.

Основні складнощі реалізації педагогічного досвіду представлені у *Додатку № 5*.

При виконанні цього дипломного дослідження на тему «Використання інтерактивних методів навчання для розвитку комунікативних навичок на уроках англійської мови» було складено детальний план організації уроків з англійської мови з використанням інтерактивних методів навчання. Він представлений у *Додатку № 3*.

Щоб правильно розподілити час під час інтерактивного уроку слід дотримуватися деяких відсоткових співвідношень:

1. Мотивація (5%).

Мета: сконцентрувати увагу та викликати інтерес до цієї теми.

2. Пояснення теми завдань (5%).

Мета: забезпечити розуміння учнями їхньої діяльності, чого вони мають досягти в результаті уроку, що на них очікує, які навчальні дії мають виконати.

3. Отримання необхідної інформації (5%).

Мета: інструктаж учнів до виконання завдань.

4. Інтерактивне завдання (60%).

Мета: практичне засвоєння матеріалу.

5. Захист та обговорення робіт (25 %).

Мета: обговорення з метою закріплення матеріалу.

Щоб сформувати у школярів необхідні вміння та навички у тому чи іншому вигляді комунікативної діяльності, а також лінгвістичної компетенції на рівні, визначеному програмою та стандартом, необхідна активна усна практика для кожного учня. Щоб сформувати комунікативну компетенцію поза мовним оточенням, недостатньо наситити урок умовно-комунікативними чи комунікативними вправами, що дозволяють вирішувати комунікативні завдання. Важливо надати учням можливість мислити, вирішувати будь-які проблеми, які породжують думку, міркувати над можливими шляхами вирішення цих проблем, щоб діти акцентували увагу на змісті свого висловлювання, щоб у центрі уваги була думка, а мова виступала у своїй прямій функції – формуванні та формулюванні цих думок.

Виходячи з усього вищесказаного, можна зробити висновок, що вчитель при виборі певного виду інтерактивного навчання повинен орієнтуватися на особистісні особливості учнів, а також їхній вік та певні навички роботи в групах, які знадобляться у навчальному процесі. Вчителю необхідно заздалегідь психологічно підготувати дитину до роботи з новими освітніми завданнями, які допомагають підвищити мотивацію учня, а також підвищити якість засвоєння навчального матеріалу. З іншого боку, вибір виду інтерактивного навчання має відповідати поставленим вчителем завданням навчання у період навчального процесу, з яких обираються також форми і засоби навчання. Інтерактивні методи навчання на заняттях у середній школі можуть підвищити активність комунікації між учнями та сприяти навчанню говоріння [13, с.372].

Варто зазначити, що даний план підходить для викладання учням не лише англійської мови, а і будь-якої іншої. Необхідно інтерактивні методи викладання як іноземної, так і рідної мови, щоб зробити навчання більш ефективним і захоплюючим, зацікавити учнів і розвивати їхню комунікативну компетенцію в мові. Важливо створити цікаве навчальне середовище для учнів, в якому вони отримуватимуть задоволення від вивчення іноземної мови

та досягають успіхів у навчанні, а також навчити їх знаходити та обробляти матеріал самостійно.

2.3. Комплекс вправ з формування мовленнєвої діяльності учнів основної школи інтерактивними методами у процесі вивчення англійської мови.

Формування мовленнєвої діяльності учнів основної школи у процесі вивчення англійської мови можна ефективно здійснювати за допомогою комплексу вправ з використанням інтерактивних методів. Інтерактивний підхід залучає учнів до процесу навчання, заохочує їх до активної участі та розвиває їхні комунікативні компетенції [56].

Необхідно зазначити, що ці вправи з використанням інтерактивних методів не є універсальними для всіх учнів. Варто розуміти, що якщо конкретні вправи задовольняють потреби однієї людини, а також допомагають їй досягти поставлених цілей, то це не означає, що ті ж методи підійдуть іншому учню. Тому під час складання плану уроку та підбирання вправ з використанням інтерактивних методів необхідно індивіалізувати кожен деталь, від поставлених цілей до швидкості засвоєння нової інформації [25, с.16].

Проектований комплекс вправ спрямований на задоволення наступних освітніх запитів учнів:

- зміст інтерактивного навчання співвідноситься з практичними підлітковими проблемами, допомагаючи знайти оптимальні шляхи вирішення таких проблем з погляду особистого бачення, з урахуванням особистих сил та можливостей.
- учень отримує додаткову віру у власні сили, загальнолюдські цінності, отже, виходить на рівень прийняття відповідальності за навчальну діяльність.
- учень набуває навички постійного самовизначення через тренінги та ділові ігри, рольові розіграші, оскільки форми колективної роботи вимагають самовизначення, відстоювання своєї точки зору; в підсумку,

потрібно ухвалення загального рішення для узгодженості дій групи, вміння працювати в команді.

- учень під час інтерактивного навчання самореалізується, набуваючи активні професійні якості.
- подальше використання у практиці отриманих знань, набутих навичок та якостей.
- атмосфера доброзичливості, довіри, співробітництва сприяє творчого зростання учня, подальшого розвитку його здібностей.

Проектований комплекс вправ інтерактивного навчання одночасно вирішує кілька завдань[58, с.61]:

- розвиває комунікативні вміння та навички,
- допомагає встановленню емоційних контактів між учасниками процесу навчання;
- вирішує інформаційне завдання, оскільки забезпечує учнів необхідною інформацією, без якої неможливо реалізовувати спільну діяльність;
- розвиває загальні навчальні вміння та навички, забезпечує виховну завдання, оскільки привчає працювати у команді.

До складу проектованого комплексу вправ включено такі технології інтерактивного навчання:

1.Методи створення сприятливої атмосфери, організації комунікації своєю процесуальною основою мають «комунікативну атаку», здійснювану педагогом на самому початку організованої педагогічної взаємодії (на початку уроку, заняття, позакласної справи тощо), на етапі введення в атмосферу іншомовного спілкування для оперативного включення до спільну роботу кожного учня. Методи цієї групи сприяють самоактуалізації всіх учнів, їх конструктивної адаптації до педагогічної ситуації, що складається.

2.Методи організації обміну діяльностями передбачають поєднання індивідуальної та групової спільної роботи учасників педагогічного взаємодії, спільну активність як вчителя, так і учнів [27, с.253].

Провідною ознакою цих методів є об'єднання учнів у творчі групи для спільної діяльності як домінуючого умови їх розвитку.

Проте для кожного, хто вивчає англійську мову, дуже важливою є практика вже набутих знань, з метою закріпити правила з граматики чи вивчену лексику, а також зробити вокабуляр активним, а не пасивним.

Застосування інтерактивного навчання здійснюється шляхом використання фронтальних та кооперативних форм організації навчальної діяльності, інтерактивних ігор та методів, що сприяють навчанню вміння дискутувати.

Найбільш уживаними стали:

- при фронтальній формі роботи наступні технології: мікрофон, «Мозковий штурм», «Незакінчене речення»;
- при кооперативній формі роботи: «Обличчям до обличчя», «Один - удвох - всі разом», робота в малих групах, акваріум;
- інтерактивні ігри: «Рольова гра», «Драматизація», «Спрощене судове слухання»;
- технології навчання у дискусії: «Обери позицію».

Під час виконання даного дипломного дослідження на тему «Використання інтерактивних методів навчання для розвитку комунікативних навичок на уроках англійської мови», була складена та підібрана невелика кількість ідей та прикладів інтерактивних вправ для покращення формування мовленнєвих навичок учнів. Ці ідеї вправ із використанням інтерактивних технологій наведені нижче:

- рольові ігри: розділіть колектив на групи та роздайте їм сценарії для рольової гри англійською мовою. Розіграйте реальні життєві ситуації, такі як похід до ресторану, бронювання номера в готелі або покупки в магазині.

Учні зможуть використовувати нові слова та вирази, розмовляючи один з одним.

Приклад створення матеріалу, а саме карток для рольової гри, що називається «Job interview» (інтерв'ю з приводу прийому на роботу), представлений у *Додатку № 1*.

- Діалог в парах: запропонуйте учням створити діалог на певну тему, наприклад, про сім'ю, хобі, подорожі. Переконайтеся, що учні підготували актуальні питання та правильно розподілили ролі, щоб кожен мав змогу говорити і слухати.
- Використання сучасних технологій: інтерактивні дошки, планшети, ноутбуки та навіть смартфони, на які можна встановити додатки для вивчення англійської мови, які можна використовувати, щоб зробити уроки більш цікавими та привабливими для учнів.
- Обговорення в групах: створіть тему для обговорення і поділіть клас на групи. Кожна група матиме можливість обговорити тему англійською мовою та дійти спільного висновку, а опісля надати результати та висловити власні думки перед класом.
- Пазли, головоломки та настільні ігри: створюйте пазли, головоломки та лексичні вправи англійською мовою, щоб практикувати нові слова та фрази. Це дозволяє покращити власні мовні навички, розважаючись.

Також можна запропонувати учням зіграти у настільну гру англійською мовою. Це допоможе їм не лише гарно та весело провести час, а і закріпити та повторити пройдений матеріал в ігровій формі.

Приклади цікавих та корисних для практики англійської мови ігор наведені у *Додатку № 4* з посиланням на сайт «Ігромаг», де їх можна замовити.

Картки з питаннями: підготуйте картки з питаннями на різні теми. Кожен учень може обирати картки, ставити один одному запитання та відповідати англійською.

Приклади таких карток, які також можна використовувати для рольової гри «Job interview» (інтерв'ю з приводу прийому на роботу) представлені у *Додатку № 1*.

Інтерв'ю зі знайомими: запропонуйте учням взяти інтерв'ю у друзів та членів сім'ї англійською мовою. Це допомагає збільшити практику в реальних життєвих ситуаціях.

У разі, якщо хтось з членів родини чи друзів не володіє англійському на достатньому рівні, аби відповідати на поставлені питання, можна запропонувати учням дозволити тим, у кого вони братимуть інтерв'ю, відповідати рідною мовою, а потім, після завершення інтерв'ю, перекласти відповіді на питання англійською мовою.

Як вже зазначалося раніше, важливо обирати такі види діяльності, які є стимулюючими та інклюзивними для всіх, беручи до уваги рівень зацікавленості та знань учнів. Крім того позитивна атмосфера та підтримка викладача сприяють успішному вивченню англійської мови [28, с.184].

Також необхідно виділити позитивні та негативні аспекти введення цих вправ з використанням інтерактивних технологій для вивчення англійської мови, адже це не завжди помітно одразу.

Переваги інтерактивних вправ:

- Залучення учнів: інтерактивні методи активно залучають учнів брати активну участь у завданнях, які проводяться на уроках. Учні є не просто спостерігачами, а активними учасниками процесу, що підвищує їхню мотивацію та інтерес до навчання.
- Збільшення кількості практики: інтерактивні вправи дозволяють учням більше практикувати англійську мову, у тому ж числі і розвивати комунікативні навички. Оскільки вчителі пропонують учням вправи, у яких вони повинні спілкуватися один з одним англійською мовою, то їхні комунікативні навички покращуються.
- Підвищення рівня говоріння англійською мовою: інтерактивні вправи заохочують дітей взаємодіяти між собою та з вчителем, а також

обмінюватися ідеями, думками та досвідом. Це розвиває їхні навички ефективного спілкування англійською мовою і розширює кругозір.

- навчання крізь гру: рольові ігри та діалоги дозволяють учням використовувати англійську в реальних життєвих ситуаціях і полегшують вивчення та запам'ятовування нової лексики та виразів.
- підвищення рівня мотивації: участь у групових вправах та іграх створює конкурентне середовище і мотивує учнів досягати кращих результатів у вивченні мови.

Проте важливо завжди звертати увагу на переваги використання інтерактивних методів навчання у формуванні комунікативних навичок учнів, які вивчають англійську мову, адже співставлення позитивних та негативних аспектів цих методів і є вирішальними для педагога у виборі системи навчання [12, с.76].

Отже, під час виконання цього дипломного проекту з теми «Використання інтерактивних методів навчання для розвитку комунікативних навичок на уроках англійської мови» було виявлено наступні недоліки:

- обмеженість у часі: особливо коли йдеться про складні завдання, може знадобитися багато часу на його підготовку, виконання та завершення. Варто також враховувати, що кожен учень засвоює інформацію та виконує завдання з різною швидкістю, у різні проміжки часу.
- нерівномірна участь: деякі учні можуть мати бажання брати участь, тоді як інші можуть робити це неохоче або соромитися розмовляти англійською мовою. Вчителі повинні забезпечити всім учням рівні можливості, що є дуже важким завданням, адже, як зазначалося раніше, кожен учень, який вивчає англійську мову, має різні цілі, рівні мови та особисті якості.
- висока емоційна напруга: деякі учні можуть відчувати страх, стрес або сором під час інтерактивних вправ, особливо якщо вони не

впевнені у своїх мовних навичках або бояться зробити помилки перед класом. Деякі школяри можуть відчувати страх, стрес і збентеження під час інтерактивної практики з кількох основних причин. По-перше, невпевненість у своїх мовних навичках може здаватися бар'єром для того, щоб говорити англійською перед класом. Учні можуть боятися зробити граматичні або лексичні помилки та отримати негативний відгук про свою роботу. По-друге, страх критики з боку однолітків та вчителів може вплинути на їхнє бажання спілкуватися іноземною мовою. Конкурентне та недружнє середовище може посилити ці страхи. Крім того, участь у групових інтерактивних практиках може викликати тривогу в деяких учнів через соціальний тиск. Вони можуть боятися бути відкинутими або бути відкинутими своїми однолітками. Нарешті, високі очікування, які покладаються на вихованців щодо мовних результатів, також можуть призвести до страху не виправдати ці очікування або зробити помилки. Щоб допомогти учням подолати ці страхи та стреси, важливо, щоб вчителі створювали позитивне навчальне середовище, підтримували учнів і заохочували їх практикувати англійську мову та вдосконалювати свої мовні навички. За правильного підходу та підтримки учні можуть подолати ці бар'єри та створити сприятливе середовище для успішного вивчення англійської мови.

- необхідність контролю якості отриманих знань: вчителі повинні стежити за якістю мовлення учнів і правильністю використання мовних структур. Необмежене використання недоречних матеріалів може закріпити неправильні мовні навички. Необхідність перевірки якості засвоєння знань є важливим моментом у викладанні англійської мови. Викладачі повинні стежити за якістю говоріння учнів та правильним використанням мовних структур в інтерактивній практиці та активному спілкуванні.

- навчання говоріння вимагає не лише розвитку експресивних навичок, але й правильного використання граматичних правил та лексики.

Необмежене використання недоречних виразів і неправильних мовних структур закріплює неправильні мовні навички і може вплинути на майбутні мовні навички учня.

- інтерактивні види діяльності, такі як рольові ігри, парні діалоги та групові дискусії, дають учням можливість застосовувати вивчені мовні структури в реальних життєвих ситуаціях. Важливо, щоб викладачі спостерігали за використанням цих структур і давали зворотний зв'язок, наголошуючи на правильних формах вираження та виділяючи сфери, які можна змінити [23, с.41].

- варто зазначити, що викладачі можуть використовувати різні методи оцінювання, такі як аудіювання, спостереження за роботою в групах та оцінювання письмових завдань, щоб отримати уявлення про рівень володіння мовою кожним вихованцем. Це дозволяє їм виявити проблеми в говорінні та забезпечити індивідуальний підхід до кожного учня.

- контроль якості є важливим компонентом вивчення англійської мови, що забезпечує правильний розвиток мовних навичок і допомагає школярам досягати стабільного прогресу в мовленнєвій діяльності.

- підготовка вчителів: викладачі повинні розробляти сценарії для рольових ігор та діалогів, а також контролювати та належним чином оцінювати роботу учнів. Необхідність перевірки якості засвоєння знань є важливим моментом у викладанні англійської мови. Викладачі повинні стежити за якістю говоріння учнів і правильним використанням мовних структур в інтерактивній практиці та активному спілкуванні.

Навчання говоріння вимагає не лише розвитку експресивних навичок, але й правильного використання граматичних правил та лексики. Необмежене використання недоречних виразів і неправильних мовних структур закріплює неправильні мовні навички і може вплинути на майбутні мовні навички учня.

Інтерактивні види діяльності, такі як рольові ігри, парні діалоги та групові дискусії, дають учням можливість застосовувати вивчені мовні структури в реальних життєвих ситуаціях. Важливо, щоб викладачі спостерігали за використанням цих структур і давали зворотний зв'язок, наголошуючи на правильних формах вираження та виділяючи сфери, які можна змінити [31, с.216].

Щоб сформувати мовну компетенцію поза мовним оточенням, недостатньо наситити урок умовно-комунікативними чи комунікативними вправами, що дозволяють вирішувати комунікативні завдання. Важливо надати учням можливість мислити, вирішувати якісь проблеми, які породжують думку, розмірковувати над можливими шляхами вирішення цих проблем, аби діти акцентували увагу на змісті свого висловлювання, щоб у центрі уваги була думка, а мова виступала у своїй прямій функції – формуванні й висвітленні цих думок.

Викладачі можуть використовувати різні методи оцінювання, такі як аудіювання, спостереження за роботою в групах та оцінювання письмових завдань, щоб отримати уявлення про рівень володіння мовою кожним учнем. Це дозволяє їм виявити проблеми в говорінні та забезпечити індивідуальний підхід до кожного школяра.

Контроль якості є важливим компонентом вивчення англійської мови, що забезпечує правильний розвиток мовних навичок і допомагає учням досягати стабільного прогресу в мовленнєвій діяльності [52, с.45].

Інтерактивні вправи, незважаючи на деякі недоліки, є потужним інструментом для формування мовленнєвої діяльності учнів. Вони заохочують до активного навчання та підвищують інтерес до вивчення англійської мови. При правильному підході та збалансованій підтримці інтерактивні методи навчання можуть додати цінності методам викладання. Вони дозволяють вихованцям брати активну участь у навчальному процесі, розвивати свої комунікативні навички та засвоювати нові знання в реальному життєвому контексті. Такі вправи створюють інтерес і

мотивацію в учнів і призводять до кращих результатів у вивченні англійської мови. Важливо застосовувати збалансований підхід, щоб уникнути надмірного тиску та підтримати учнів, які можуть відчувати заляканість або тривогу перед інтерактивними вправами. Правильно використовуючи інтерактивні методи, вчителі можуть забезпечити ефективне навчання, яке сприяє мовному розвитку учнів [45, с.283].

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

Розділ 2 присвячено вдосконаленню мовленнєвої діяльності молодших школярів за допомогою інтерактивних методів навчання англійської мови. У підрозділах цього розділу розглядаються різні аспекти впровадження та ефективного використання інтерактивних підходів у процесі навчання мови.

У підрозділі 2.1 проаналізовано інтерактивні методи, які сприяють формуванню мовленнєвої діяльності учнів. Показано, що інтерактивні методи навчання сприяють активному процесу засвоєння мови та підтримують інтерес учнів до вивчення англійської мови. Ці методи навчання дозволяють учням практикувати говоріння в реальних життєвих ситуаціях, розвивають комунікативну компетенцію та сприяють кращому засвоєнню мовних структур.

У підрозділі 2.2 підкреслюється важливість планування та організації навчального процесу з використанням інтерактивних методів. У плануванні викладачі повинні забезпечити збалансований підхід, щоб не чинити надмірного тиску на школярів і підтримувати їхній розвиток без тривоги чи страху. Застосування інтерактивного підходу до викладання англійської мови допомагає забезпечити ефективний навчальний процес, який відповідає потребам учнів.

У підрозділі 2.3 представлено низку вправ для розвитку мовленнєвої діяльності учнів за допомогою інтерактивних методів. Ці вправи призначені для залучення та мотивації учнів до досягнення кращих результатів у вивченні мови. Викладачі мають можливість спостерігати за правильним використанням мовних структур і надавати зворотний зв'язок для покращення мовленнєвої діяльності учнів.

Підсумовуючи Розділ 2, можна сказати, що інтерактивні вправи є цінним і потужним інструментом для формування мовленнєвої діяльності учнів. Вони заохочують активний підхід до навчання, допомагають розвивати комунікативну компетенцію та підвищувати рівень володіння мовою. Однак успішне використання інтерактивних методів залежить від планування та

організації навчального процесу. Викладачі повинні враховувати особливості своїх учнів і створювати сприятливі умови для їхньої активної участі в навчанні. Такий збалансований підхід допомагає уникнути страху, стресу та невпевненості, які можуть виникнути в учнів під час виконання інтерактивних вправ [60, с.1002].

Суть інтерактивної методики навчання іноземних мов полягає у тому, щоб у навчальному процесі всі учні були залучені до роботи, розуміли та активно взаємодіяли у процесі комунікації. Спільна діяльність учнів на уроці передбачає особистий внесок кожного, обмін знаннями, ідеями, способами діяльності тощо. При цьому на уроці має бути створена атмосфера доброзичливості та взаємної підтримки, що дозволяє не лише здобувати нові знання, а й розвивати саму пізнавальну діяльність, перекладаючи її на більш високі кооперації та співробітництво. Використання інтерактивної методики базується на таких принципах: комплексний підхід до процесу навчання на комунікативно-ситуативній основі, інтерактивність, диференційований підхід до навчання, облік індивідуальних особливостей, варіативності режиму роботи. Саме вони допомагають у навчанні вмінням іншомовного спілкування та, зокрема, говорінню іноземною мовою.

На даному етапі існує безліч інтерактивних методів, які можна успішно використати під час уроків іноземних мов у середній школі. Найпоширенішими є такі: робота в малих групах, парах, трійках, метод каруселі, мозковий штурм, прийом «Складання ментальної (інтелектуальної) карти», конференції /дискусії , рольові / ділові ігри, дебати. Всі вони спрямовані насамперед на розвиток комунікативних умінь учнів і сприяють формуванню навичок говоріння.

Застосування розроблених вправ показало, що продуктивний лексичний навик розвинувся у сфері говоріння. Під час виконання вправ, мета яких полягає у взаємодії один з одним, сформувалася іншомовна діалогічна мова, мова учнів була швидшою та граматично правильною, так само у них була

розвинена активність. Також були сформовані вміння монологічного мовлення.

Особливу увагу слід звернути на відповідність інтерактивних вправ віку та рівню підготовки учнів. Задоволення індивідуальних потреб розвитку допомагає підтримувати інтерес до вивчення англійської мови та позитивне сприйняття навчального процесу [53, с.29].

Крім того, у використанні інтерактивних методів важливим є розвиток професійних навичок викладачів. Безперервний професійний розвиток дозволяє вчителям більш ефективно впроваджувати нові підходи та технології на уроках.

Отже, у розділі 2 підкреслено важливість інтерактивних методів у формуванні мовленнєвої діяльності молодших школярів. Правильне використання цих методів гарантує активне навчання, розвиток комунікативної компетенції та підвищення інтересу до вивчення англійської мови. Під час викладання з використанням інтерактивного підходу вчителі повинні бути чутливими до потреб та можливих страхів учнів, а також надавати збалансовані інструкції та підтримку. Використання інтерактивних методів, разом із правильним плануванням уроків та професійним розвитком вчителів, може сприяти успіху учнів у розвитку мовних навичок.

Підсумовуючи вищесказане, у розділі 2 підкреслюється, що інтерактивні методи навчання англійської мови мають великий потенціал у формуванні мовленнєвої діяльності молодших школярів. Вони дозволяють учням брати активну участь у навчальному процесі, вільно висловлювати свої думки та розвивати свої комунікативні навички. Інтерактивна практика допомагає створити дружню атмосферу в класі, де учні почуваються комфортно і мають можливість вільно спілкуватися.

Інтерактивні методи роблять навчання англійської мови більш ефективним та цікавим. Так учні мають можливість спробувати різні ситуації спілкування, що робить процес навчання більш реалістичним і природним.

Також інтерактивна практика заохочує креативність та ініціативність дітей, що веде до особистісного розвитку [42, с.145].

Однак важливо також пам'ятати про можливі недоліки та труднощі використання інтерактивних методів. Деякі учні можуть відчувати стрес або страх під час спілкування іноземною мовою, особливо якщо вони не впевнені у своїх знаннях або бояться зробити помилки. Тому вчителям важливо створити атмосферу довіри та співпраці, в якій усі учні почуватимуться в безпеці та матимуть можливість розвиватися на власному рівні.

Загалом, інтерактивні методи є цінним ресурсом у викладанні англійської мови і допомагають створити позитивне та ефективне навчальне середовище. У поєднанні з професійним підходом викладача вони можуть успішно розвивати мовні навички учнів і сприяти їх активному та поглибленому вивченню англійської мови.

ВИСНОВКИ

У ході аналізу наукової літератури на тему нами було визначено специфіку формування іншомовних усно-мовленнєвих умінь.

Комунікація в усній формі є одним із основних завдань навчання іноземної мови у школі в практичних цілях. Опанування нею здійснюється за допомогою аудіювання та говоріння, при цьому промовець, передаючи інформацію іншим, здійснює дію говоріння, а тим часом усі слухачі здійснюють аудіювання.

Усна комунікація здійснюється при діалогічній та монологічній формах мови. Навчання говорінню має відбуватися за умов ситуативності та комунікації [57].

Формування усно-мовленнєвих умінь відбувається в процесі використання вправ, які дозволяють досягти таких якостей мови, як автоматизованість, гнучкість, стійкість, «свідомість», відносна складність та ін.

Це дослідження присвячене вивченню впливу інтерактивних методів навчання на розвиток комунікативних компетенцій учнів на заняттях з англійської мови. У дослідженні розглядаються різні аспекти використання інтерактивних методів та їх вплив на якість навчання та навчальний процес загалом.

Проаналізувавши літературу та результати педагогічних досліджень, можна зробити висновок, що інтерактивні методи навчання є потужним інструментом для заохочення активної участі школярів у навчальному процесі та розвитку їхніх комунікативних компетенцій. За допомогою таких методів учні мають можливість більш ефективно взаємодіяти з вчителем та однолітками, вільно висловлювати свої думки, ідеї та отримувати позитивний зворотній зв'язок.

З розвитком методики викладання англійської мови застосування сучасних інтерактивних технологій на уроці іноземної мови для формування комунікативної компетенції у середньоосвітній школі стає важливою та

необхідною частиною процесу навчання. Інтерактивні технології навчання – це така форма процесу навчання, де неможлива неучасть учня в колективному, взаємодоповнюючому, заснованому на взаємодії всіх його учасників процесу навчального пізнання. Тим самим було доведено, що інтерактивні технології цілком спрямовані на формування комунікативної компетенції учнів, оскільки однією з основних цілей їх застосування є активна взаємодія та двосторонній зв'язок викладача і учня. Крім того, застосування інтерактивних технологій сприяє загальній включеності кожного учня в роботу класу, наявності активної позиції в навчальній діяльності, усвідомленню, прийняттю моральних норм та правил спільної діяльності [59, с.51].

Дослідження показали, що використання інтерактивних методів на уроках англійської мови позитивно впливає на мотивацію учнів до навчання. Участь у різноманітних іграх, груповій та партнерській діяльності створює позитивну атмосферу в класі, сприяє кращому засвоєнню матеріалу та підвищує зацікавленість учнів у вивченні англійської мови.

Крім того, використання інтерактивних методів навчання допомагає школярам розвивати свої соціальні навички. Групові проекти та групові ігри можуть зміцнити співпрацю та взаємодію між однолітками, допомогти розвинути командний дух та усвідомити важливість спільної роботи [47, с.105].

Однак слід зазначити, що використання інтерактивних методів може вимагати більшої підготовки та планування з боку викладача. Інтерактивні справи потребують структури та чіткості для забезпечення ефективного навчального процесу та досягнення навчальних цілей.

Використання інтерактивної технології базується на таких принципах: комплексний підхід до процесу навчання на комунікативно-ситуативній основі; інтерактивність; диференційований підхід до навчання; облік індивідуальних особливостей; варіативності режиму роботи. Саме вони допомагають у навчанні вмінням іншомовного спілкування та, зокрема,

говоренню іноземною мовою. Завдяки інтерактивним методам учні могли застосувати отримані знання практично, у процесі спілкування на занятті [40].

У ході проведення дослідження було виявлено, що інтерактивна технологія базується на таких принципах: комплексний підхід до процесу навчання на комунікативно-ситуативній основі, інтерактивність, диференційований підхід до навчання, облік індивідуальних особливостей, варіативності режиму роботи. Саме вони допомагають у навчанні вмінням іншомовного спілкування та, зокрема, говорінню іноземною мовою. Розроблено методичні рекомендації щодо організації проведення занять з використанням інтерактивної технології та комплекс відповідних вправ. Використання розробленого комплексу інтерактивних вправ, що допомагає у процесі формування навичок говоріння, дозволяє кожному конкретному учневі усвідомлено включатися у загальну дискусію під час роботи групи, розвивати особистісну рефлексію, займати активну, суб'єктну позицію у процесі висловлювання власної думки чи виконання будь-якої іншої форми розмовної діяльності. Оскільки вправи спрямовані на досягнення ефективних результатів у розвитку комунікаційної компетенції учнів, вони розвивають уміння досить гнучко підлаштовуватися під задані соціальні ролі залежно від ситуації та висловлюватись по заданій темі, виходячи зі своєї позиції. Таким чином, можна продовжити період активного говоріння у процесі реалізації заняття, що сприяє закріпленню вмінь учнів до здійснення іншомовного спілкування [43, с.780].

Отже, це дослідження довело, що використання інтерактивних методів навчання у викладанні англійської мови є доцільним та ефективним підходом. Інтерактивні методи навчання заохочують активну участь учнів у навчальному процесі, сприяють розвитку комунікативної компетенції та підвищують загальну якість навчання. Важливою передумовою успіху є професійна підготовка, яка дозволяє викладачам належним чином структурувати та організувати інтерактивні практики для досягнення найкращих результатів. За умови належної підготовки та правильного підходу інтерактивні методи

навчання можуть стати потужним інструментом для розвитку комунікативних компетенцій учнів та формування їхніх мовних навичок.

Результати досліджень показують, що інтерактивні методи навчання ефективно розвивають комунікативні компетенції учнів. Залучення учнів до активних комунікативних практик допомагає розвивати їхню здатність розуміти та використовувати англійську мову в реальних життєвих ситуаціях. Інтерактивні, комунікативно-орієнтовані види діяльності дозволяють школярам вільно і впевнено висловлювати свої думки та розвивати мовні навички [51, с.320].

Важливим аспектом використання інтерактивних методів є розвиток соціальних навичок вихованців. Групові проекти, групові ігри та співпраця в класі допомагають зміцнити співпрацю та взаємодію у колективі. Це сприяє формуванню командного духу, розвитку лідерських якостей та виробленню навичок ефективної співпраці, які мають велике значення в сучасному суспільстві.

Однак використання інтерактивних методів навчання може стикатися з певними труднощами та обмеженнями. Наприклад, необхідна додаткова підготовка вчителів для організації структурованих і чітких вправ з метою досягнення максимальної ефективності навчального процесу. Крім того, залежно від змісту курсу та особливостей учнів, інтерактивні методи навчання можуть не підходити для всіх учнів [34, с.126].

Тому це дослідження доводить, що використання інтерактивних методів навчання на заняттях з англійської мови є ефективним і перспективним підходом до покращення комунікативних компетенцій вихованців. Інтерактивні методи заохочують активну участь дітей, підвищують їхню мотивацію та сприяють формуванню комунікативної компетенції. Однак слід зазначити, що використання таких методів вимагає ретельної підготовки вчителів та їх адаптації до потреб і особливостей учнів. Використання інтерактивних методів навчання створює стимулюючий і продуктивний

процес навчання та сприяє підвищенню якості комунікативних компетенцій школярів.

Аналізуючи діяльність з формування мовної комунікативної компетенції учнів засобами інтерактивних методів навчання, ми дійшли наступних висновків:

- впровадження інтерактивних форм та методів дає більш відчутний та стійкіший навчальний результат, ніж традиційні методики;
- для формування мовленнєвої компетенції необхідна ситуація успіху (зникає закомплексованість, невпевненість у собі, підвищується самооцінка учня);
- інтерактивна взаємодія задіює ефективні фактори допомоги та взаємодопомоги; зростає навчальна мотивація учнів;
- відбувається формування комунікативних умінь (учень висловлює свої думки, аргументує, тобто виходить на рівень говоріння);

Зважаючи на результати дослідження, можна зробити низку пропозицій щодо практичного використання інтерактивних методів навчання на заняттях з англійської мови для покращення комунікативних компетенцій школярів (*Див. додаток № 6*).

Загалом, використання інтерактивних методів навчання на заняттях з англійської мови є важливим і перспективним напрямком для розвитку комунікативних компетенцій вихованців. Ці методи заохочують активну участь кожної дитини, розвивають мовні та соціальні навички, сприяють формуванню мовної компетенції. Правильне планування, увага до потреб школярів та використання сучасних технологій допоможуть максимізувати ефективність інтерактивних методів навчання на заняттях з англійської мови [35, с.59].

Отже, підсумовуючи, варто зазначити, що використання інтерактивних методів навчання було визначено як ефективний спосіб розвитку комунікативних компетенцій учнів на уроках англійської мови. Інтерактивні

вправи дозволяють школярам активно спілкуватися та сприяють розвитку мовних навичок. Вони стимулюють мотивацію учнів до навчання, підтримують розвиток соціальних навичок та формують командний дух.

При комунікативному навчанні діти навчаються технікою спілкування, опановують мовний етикет, стратегію і тактику діалогічного і групового спілкування, навчаються вирішувати різні комунікативні завдання, бути мовними партнерами. При комунікативному навчанні розвиток мислення здійснюється не так шляхом порівняння з рідною мовою, скільки за рахунок вирішення постійно ускладнюються мовних завдань різного рівня проблемності, що відображають зміст процесу спілкування. Тим самим розвивається пізнавальна та комунікативна функція спілкування.

Використання в навчальному процесі сучасних технологій, таких як мультимедійні та інтерактивні дошки, може підвищити ефективність інтерактивних методів. Інноваційні підходи до викладання заохочують участь школярів і роблять навчання більш захоплюючим та цікавим [55, с.67].

Однак успішне використання інтерактивних методів вимагає від учителів глибокого розуміння педагогічних принципів і вміння структурувати свої уроки. Вчителі повинні докладати зусиль для підготовки та планування уроків з використанням інтерактивних методів.

Загалом, інтерактивні методи навчання були визначені як перспективний напрямок для розвитку комунікативних компетенцій учнів на уроках англійської мови. Враховуючи вищезазначені поради та зосереджуючись на індивідуальних потребах учнів, вчителі можуть досягти високих результатів у розвитку комунікативної компетенції учнів та сприяти успіху своїх учнів у вивченні англійської мови.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник. Київ: Академія, 2004. 344 с.
2. Бех П.О., Биркун Л.В. Концепція викладання іноземних мов в Україні. Іноземні мови. Київ, 2016. №2. С.3 - 8.
3. Бібік Н.М. Я у світі. 4 клас: підручник для загальноосвітніх навчальних закладів. Харків: Основа, 2015. 160 с.
4. Биркун Л. В. Комунікативні методи та матеріал для викладання англійської мови. Oxford University Press, 2018. С .20-48.
5. Волкова В. К. Інноваційні технології навчання від А до Я. Київ: Шкільний світ, 2011. 96 с.
6. Гаранда А.В. Сучасні вимоги щодо формування комунікативної компетентності старшокласників. *Semper tiro*. Житомир, 2021. № 10. С. 9-19.
7. Годкевич Л.Н. Інтерактивні технології. Завуч. Київ, 2014. №6. С. 9-12.
8. Коваленко О. Концептуальні зміни у викладанні іноземних мов у контексті трансформації іншомовної освіти. Іноземні мови в навчальних закладах. Педагогічна преса. Київ, 2013. С. 4-10.
9. Литвин С. В. Система вправ для навчання писемного спілкування учнів старших класів середньої загальноосвітньої школи. Іноземні мови. Чернігів, 2011. № 1. С. 4-9.
10. Мазаракі А. А. Сучасні освітні технології у вищій школі. Матеріали міжнар. наук.-метод. конф. Ч. 2. Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 259 с.
11. Мальований Ю. І. Форми навчання в школі. Київ: Освіта, 2002. С. 9-10.
12. Мокрогуз О. П. Інноваційні технології у викладанні суспільних дисциплін. Чернігів, 2012. С. 72.
13. Ніколаєва С. Ю. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах. Київ: Ленвіт, 2012. 328 с.
14. Остапчук О. Від оптимізації до інноваційного розвитку: реформуємо методсистему. Директор школи. Київ, 2018. № 6. С. 35-40.

15. Остапчук О. Шляхи підвищення інноваційного потенціалу методичної роботи. Шлях освіти. Київ, 2018. № 2. С. 9-15.
16. Пометун О. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Київ: А.С.К., 2014. С. 7-19.
17. Пометун О., Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Київ, 2012. С. 135.
18. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Київ: А.С.К., 2015. С. 192.
19. Редько В. Інтерактивні технології навчання іноземної мови. Рідна школа. Київ, 2011. № 8-9. С. 28-36.
20. Скляренко Н.К. Як навчати сьогодні іноземних мов (концепція). Іноземні мови. Київ, 2015. № 1. С. 5-9.
21. Шевченко Є. Використання інтерактивних технологій для розвитку пізнавального інтересу на уроках англійської мови. Англійська мова та література. Харків, 2015. № 24. С. 4–6.
22. Яцик І. С. Використання інтерактивних методів навчання при викладанні гуманітарних дисциплін з метою виховання толерантності. Вісник ВПІ.Київ, 2010. Вип. 4. С. 114–118.
23. Akhyak and A. Indramawan. Improving the Students' English-Speaking Competence through Storytelling: Study in Pangeran Diponegoro Islamic College (STAI) of Nganjuk, East Java, and Indonesia. *International Journal of Language and Literature*, vol. 1, no. 2, 2013, pp. 18-24.
24. Alderson J.C., C. Clapham, D. Wall Language Test Construction and Evaluation. *Cambridge University Press*, Cambridge, 2005, 310 p.
25. B. Lawrence, and S. Lentle-Keenan. Teaching beliefs and practice, institutional context, and the uptake of Webbased technology. *Distance Education*. Philadelphia, vol. 34. no. 1. pp. 4–20, 2013.
26. C. Gill. Oral communication in ESL through Improvisations. Playwriting and Rehearsals. *Advances in Language and Literacy Studies*, vol. 4, no. 1, 2013, pp. 35-40.

27. Cheng, L., Watanabe Y. Washback in Language Testing. Research Contexts and Methods. *Lawrence Erlbaum Associates*, Publishers, Mahwah, New Jersey London, 2018. 260 p.
28. Council of Europe. The Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment. Cambridge: *Cambridge University Press*, 2011.194 p.
29. D. L. Mitra, and S. C. Serriere. Student Voice in Elementary School Reform Examining Youth Development in Fifth Graders. *American Educational Research Journal*, Chicago. vol. 49, no. 4, 2012, pp. 743-774.
30. D. Zyngier. Reconceptualising risk: left numb and unengaged and lost in a noman's-land or what (seems to) work for at-risk students. *International Journal of Inclusive Education*. London. vol. 15, no. 2,2011, pp. 211-231.
31. E. J. Meyer. Transforming school cultures in Gender and Sexual Diversity in Schools. *Explorations of Educational Purpose*. *Springer Nature*. Dordrecht, 2010, pp. 121-139.
32. F. Dağ, E. Şumuer, and L. Durdu. Pre-Service Teachers' Perceptions and Experiences: Courses Based on the Active Learning Model and Environment. *Journal of Learning Spaces*, vol. 8, no. 2,2019, pp. 41-56.
33. G. Ari. Speech training. M. Durmus and A. Okur (Eds.). In the Handbook of Teaching Turkish as a Foreign Language. Ankara: *Grafiker Publishing*, 2018, pp. 277- 293.
34. G. Itayem. Using the iPad in language learning: Perceptions of college students. Doctoral dissertation. The University of Toledo, Toledo, OH, 2014. 69 p.
35. G. Potter, and F. Briggs. Children talk about their early experiences at school. *Australian Journal of Early Childhood*, vol. 28, no. 3, 2003, pp. 44-49.
36. G. Tum. Phonological problems encountered in multinational classrooms in teaching Turkish as a foreign language. H. U. *Journal of Education*, vol. 29, no. 2, pp. 2014,255-266.
37. Gocer. Turkish special teaching methods. Ankara: *Pegem Academy Publishing*, 2017.

38. Goodwyn A. English in the Digital Age. Information and Communication Technology (ICT) and the Teaching of English. Cassell, London and New York, 2020. 156 p.
39. H. Akyol. Turkish teaching methods. Ankara: *Pegem Academy Publishing*, 2014. 143 p.
40. J. Atiyah, et al. Education on E-learning program versus Traditional Instruction for Undergraduate. *International Journal of Advanced Research in Science, Engineering and Technology*, vol. 2, no. 7, 2015, pp. 776-786.
41. J. Smyth and P. McInerney. Teachers in the middle: Reclaiming the wasteland of the Adolescent years of schooling. New York, USA: *Peter Lang*, 2007. 247 p.
42. J. W. Creswell. Research Design: Qualitative, Quantitative and Mixed Methods Approaches. Thousand Oaks, CA: Sage, 2014. 270 p.
43. Jansen, B. The Big6™ in Middle School: Teaching Information and Communications Technology Skills. *Linworth Publishing, Inc.*, 2017. 226 p.
44. Juhana. Psychological factors that hinder students from speaking in English class. *J. of Education and Practice*, vol. 3, no. 12, 2012, pp. 100-110.
45. K. Pong. Learners' Anxieties on Posting Their Own Speeches on Youtube.com: Facilitative or Debilitative? *Colleĝe English: Issues and Trends*, vol. 3, 2010, pp. 73- 100.
46. K. Swartwelder, J. Murphy, and G. Murphy. The Impact of Text-Based and Video Discussions on Student Engagement and Interactivity in an Online Course. *Journal of Educators Online*, vol. 6, no. 1, 2019, pp. 1-7.
47. K. U. Isisag, and Ö. Demirel. The use of the Common European Framework of Reference for Languages on developing the speaking skills. *Education and Science*, vol. 35, no. 156, 2010, pp. 190-204.
48. M. A. Christison, and D. E. Murray. What English language teachers need to know. Vol. III: *Designing curriculum*. New York, NY: Routledge, 2014. 312 p.

49. Malinova A., Ivanova V. Automation of Electronic Testing Examination in English Language using DeTC. Plovdiv University "Paisii Hilendarski", *Scientific Works*, Vol. 38, Book 3, 2012, pp. 59-68.

50. Marzuki, J. A. Prayogo, and A. Wahyudi. Improving the EFL Learners' Speaking Ability through Interactive Storytelling. *Dinamika Ilmu*, vol. 16, no. 1, 2016, pp. 15-34.

51. N. Aykac. Principles and methods of teaching. Ankara: Pegem Academy Publishing, 2016, pp.62-66.

52. O. Demirel. Foreign language teaching. Ankara: Pegem Academy Publishing, 2016.

53. P. O'Brien, and M. Lai. Student Voice: How can it help us to understand students' experiences of school? Assessment Symposium, Rutherford House, Wellington, New Zealand, 2011.

54. A. Popandova, E. Foreign Language Teaching. Ministry of Education and Science. 2010, Book 1.

55. R. David, S. M. Thang, and H. Azman. Accommodating Low Proficiency ESL Students' language. Learning Needs. Through an Online Writing Support System. e-Bangi, vol. 10, no. 1, p. 118, 2015.

56. R. Rusli, et al. Low Speaking Proficiency Among the Malaysian Undergraduates: Why and How? e-Prosiding Persidangan Antarabangsa Sains Sosial & Kemanusiaan 2018. pp. 678-689.

58. R. S. Dewi, U. Kultsum and A. Armadi. Using Communicative Games in Improving Students' Speaking Skills. *English Language Teaching*, vol. 10, no. 1, 2017, pp. 63-71.

59. S. Pradono, et al. A Method for Interactive Learning. *CommIT*, vol. 7, no. 2, 2013, pp. 46-48.

60. T. Türkben. The Effects of Interactive Teaching Strategies on Speaking Skills of Students Learning Turkish as a Second Language. *Journal of Language and Linguistic Studies*, vol. 15, no. 3, 2019, pp. 1011-1031.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Приклад карток для рольової гри «Job Interview» (інтерв'ю для прийому на роботу) англійською мовою.

Створенні власноруч у додатку Figma.

You're an employer!

You're looking for a WEB-designer for your IT-company.

You have to interview an employee and check whether he is suitable for this position. An ideal candidate for the company has to have good CV, portfolio and at least 1-year experience.

During this interview you need to find out about employee`s work-experience, personal features, CV and portfolio, the salary they would like to get and why he or she applies for this position.

You're an employee!

You're applying for the position of WEB-designer for an IT-company.

During a job-interview you have to prove an employer that you're suitable for this position.

You have to answer employer`s questions. Be prepared to present your CV and portfolio and to tell about yourself and your previous work-experience.

Додаток 3

<i>Хід уроку</i>	<i>Сутність</i>
1. Чітко визначити цілі навчання:	Необхідно чітко визначити цілі вивчення англійської мови та очікувані результати.
2. Визначення потреб кожного учня	Необхідно обговорити з кожним учнем, організувати опитування, щоб зрозуміти їхні мовні потреби, інтереси, рівні знань, а також з якою метою вони вивчають англійську мову.
3. Розробка інтерактивних матеріалів	Необхідно підібрати або навіть власноруч створити інтерактивні матеріали, які є цікавими та захопливими для учнів, а також відповідають їхнім рівням знань та цілям. Це можуть бути відеоуроки, інтерактивні вправи, ігри, рольові ігри, вебінари тощо. Пам'ятайте, що кожна людина засвоює інформації по-своєму, тому індивідуалізуйте всі уроки.
4. Використання новітніх технологій	У 21 столітті необхідно також на уроках англійської мови використовувати новітні технології, такі як комп'ютерні програми для вивчення мови, онлайн-ресурси та мобільні додатки, щоб забезпечити більш ефективний та цікавий навчальний процес.
5. Підготуйте завдання для в групах та парах	Важливо пропонувати учням процювати в парах та групах, а

	<p>також організовувати групові заняття. Завдяки цьому учні взаємодіють з викладачем та між собою, обговорюють і виконують завдання разом. Це дозволяє учням практикувати мову та розвивати свої комунікативні навички в реальних життєвих ситуаціях.</p>
<p>6. Підготуйте завдання для рольових ігор</p>	<p>Ефективним методом вивчення англійської мови також є рольові ігри. Це дозволяє кинути виклик учням у різних ролях і ситуаціях, щоб вони зрозуміли, як застосовувати мову в реальних життєвих ситуаціях.</p>
<p>7. Створіть чітку систему оцінювання та зворотний зв'язок</p>	<p>Постійно оцінюйте прогрес учнів та надавайте зворотний зв'язок щодо їхніх досягнень і можливостей для розвитку. Це зробить атмосферу занять більш комфортною, а також дозволить як учням, так і викладачеві, спостерігати за власним прогресом у вивченні англійської мови.</p>
<p>8. Заохочення та підтримка самостійного навчання</p>	<p>Завдання викладача, окрім надання необхідних знань з матеріалу, також навчити учнів знаходити, обробляти та вивчати інформацію самостійно. Це не лише пришвидшить їхній прогрес у вивченні англійської мови, а і допоможе у подальшому житті при стиканні з проблемами та опануванні нового матеріалу. Тому необхідно заохочувати учнів до самостійної роботи та надавати вказівки, як використовувати всі</p>

	<p>наявні ресурси та як практикувати англійську мову поза межами класу.</p>
<p>9. Організація проєктів та конкурсів</p>	<p>Важливо залучати учнів до проєктної діяльності та конкурсів чи навіть олімпіад з англійської мови, щоб вони могли застосувати свої знання та навички в реальних ситуаціях. Проте важливо пояснити учням, що головне в участі у конкурсах та олімпіадах – це не перемога у них чи здобуття дипломів I, II або III ступенів, а найголовніше – це досвід, який вони отримують. Адже у такому випадку учні матимуть змогу не лише попрактикувати англійську мову, а і навчитися не панікувати та тримати себе у руках у різних стресових ситуаціях, і на іспитах також, що їм дуже знадобиться у подальшому житті.</p>
<p>10. Постійне вдосконалення методів викладання</p>	<p>Світ не стоїть на місці, як і знання, і системи навчання та викладання. Кожна мова змінюється та вдосконалюється щодня, тому педагог повинен це також робити, аби не втрачати власні знання, йти в ногу з часом та цікаво й інформативно навчати англійської мови. Постійно вдосконалюйте методи викладання, адаптуйте їх до потреб та інтересів учнів, досліджуйте нові тенденції та підходи у викладанні іноземних мов.</p>

Додаток 4

Прикласти настільних ігор, завдяки яким учні не лише отримують задоволення, а і матимуть змогу попрактикувати англійську мову.

Посилання на джерела, де були знайдені ігри, а також, де їх можна замовити, зазначені з метою спростити пошук цих настільних ігор.

Варто зазначити, що всі посилання стосуються сайту «Ігромаг», адже у цьому онлайн-магазині є один із найбільших виборів настільних ігор в Україні різними мовами та різних жанрів. Доставка доступна як по всій території України, так і за кордон.

- «7 Wonders»: <https://desktopgames.com.ua/ua/7-wonders-2nd-edition.html>
- “Alchemist”: <https://desktopgames.com.ua/ua/alchemists.html>
- “Guilds of London”: <https://desktopgames.com.ua/ua/guilds-of-london.html>
- Marvel Champions: The Card Game – Star-Lord Hero Pack: <https://desktopgames.com.ua/ua/marvel-champions-card-game-star-lord-hero-pack.html>
- Dungeons & Dragons: Wrath of Ashardalon: <https://desktopgames.com.ua/ua/dnd-wrath-of-ashardalon.html>

Додаток 5

Можливі труднощі викладача:

**Необхідність великої
попередньої роботи
викладача з підготовки всіх
учасників взаємодії, підбір
та адаптація матеріалу для
роботи на уроці;**

**Ймовірність виникнення як
міжособистісних конфліктів
між учасниками, а також
конфліктів інтересів в
обговоренні проблеми;**

**складність деяких тем для
обговорення іноземною
мовою в силу недостатності
засвоєного лексичного
запасу;**

**можлива пасивність деяких
учасників.**

Додаток 6

<i>Порада</i>	<i>Сутність поради</i>
Розробляти різноманітні інтерактивні вправи.	Викладачі повинні розробляти різноманітні, цікаві та стимулюючі інтерактивні вправи на заняттях з англійської мови. Різні види діяльності залучатимуть усіх учнів та заохочуватимуть їх до активної участі у навчальному процесі.
Ретельне планування уроку.	Перед початком уроку вчитель повинен ретельно спланувати послідовність інтерактивних вправ та матеріали, які будуть використані. Чітке планування допомагає забезпечити логічність і систематичність навчального процесу.
Адаптація до потреб учнів.	Важливо враховувати індивідуальні особливості та рівень знань кожного учня. Адаптація інтерактивних вправ до потреб учнів забезпечить їхню активну участь та розвиток відповідних рівнів комунікативних навичок.
Включення зворотного зв'язку з учнями.	Викладачі повинні активно заохочувати учнів до участі в діалозі

	<p>та прийняття рішень щодо використання інтерактивних методів. Врахування відгуків та інтересів дітей може покращити навчальний процес.</p>
<p>Підтримка позитивної атмосфери.</p>	<p>Важливо створити дружню та позитивну атмосферу в класі англійської мови, яка заохочує до відкритого спілкування та самовираження. Позитивна атмосфера заохочує активну участь вихованців і допомагає розвивати їхні комунікативні навички.</p>
<p>Використання технологій.</p>	<p>Використання новітніх технологій та інтерактивних платформ може підвищити ефективність інтерактивних методів навчання. Викладачі можуть використовувати мультимедійні засоби, інтерактивні дошки та інші інструменти, щоб зробити навчання більш змістовним і цікавим.</p>

Додаток 7

Тема: «Продукти харчування та покупки»

Клас: 8 клас

Мета: закріплення вживання лексичних одиниць у мові.

Завдання: закріпити лексичний та граматичний матеріал, навчити складати діалоги про покупки, розвивати навички читання, аудіювання, писемного та усного мовлення, розвивати пам'ять, мислення, увагу, інтерес до вивчення англійської мови, виховувати культуру поведінки.

Тип уроку: урок закріплення матеріалу

Обладнання: презентація, картки, підручник для загальноосвітньої організації.

Хід уроку

1. Організаційна частина уроку.

Повідомлення теми уроку. Постановка мети та завдань.

2. Фонетична зарядка

Учні читають вірш про покупки, закріплюють вживання лексичних одиниць у мові. Вчитель звертає увагу вимову учнів.

Shopping for food

Shopping, shopping! Lets go shopping!

We can buy a lot of food

Bread and butter, cheese and sausage,

Vegetables and fruit!

Shopping, shopping! Lets go shopping!

We can buy a lot of food

Bread and butter, cheese and ice cream

is very, very good!

3. Мовна зарядка

*Вчитель просить учнів скласти асоціативні ряди зі словом “магазини”.
Учні називають різні види магазинів, перераховують продукти харчування, які можна купити. Під час проведення інтерактивного вправи учні становлять пропозиції з раніше вивченими лексичними одиницями.*

T: What associations have you got with the word “shops”? Look at the spidergram, recollect the lexical units. What kinds of shops do you know?

P1: a toy store, a clothes shop, a bookshop, a chemist's, a furniture shop, a bakery.

P2: a department store, a jeweller's, a florist's, an optician's.

T: Look at the slides. What kinds of shops are these?

P1: It's a bakery

T: What can we buy at the bakery?

P1: We can buy cakes, rolls, biscuits and a loaf of bread.

P2: It's a fishmonger's.

T: What can we buy at the fishmonger's?

P1: We can buy prawns, different kinds of fish at the fishmonger's.

T: What can you say about the next shop?

P3: It's a butcher's.

T: What can we buy at the butcher's?

P3: We can buy sausages, poultry, caviar and all kinds of meat.

T: Look at the next slide. What shop is it?

P4: It's a greengrocer's.

T: What can you buy at the greengrocer's?

P4: We can buy fruit and vegetables, for example, apples, oranges, tomatoes, potatoes, cucumbers.

P5: It's a dairy. We can buy butter, cheese, sour cream and milk here.

P6: It's a chemist's. We can buy medicine, drops or painkillers at the chemist's.

4. Актуалізація знань.

Перевірка домашнього завдання

Під час виконання лексичного вправи учні мали правильно вибрати слово і закінчити пропозиції на тему «Покупки». Учні читають свої пропозиції та пояснюють відповідь.

Vocabulary

T: Your homework was to review the words. Read and finish the sentences.

1. Those people who buy things are____. (customers)
2. The salesgirl stands behind the____. (counter)
3. The customers pay money to the_____. (cashier)
4. In some shops there are no salesmen or salesgirls, but only cashiers. They are called_____. (selfservice shops).
5. The customers give the bill and money to the cashier, who gives us a_____ and our_____. (check, change).
6. You can buy medicine, drops or painkillers at the_____. (chemist's).
7. Some shops have many departments. They are called_____. We can buy_____ here. (department stores, everything).
8. You can buy newspapers and magazines at the_____. (newsagent's)
9. We usually buy roses, tulips, daisies at the_____. (florist's)
10. The pink dress costs 75 pounds. Today it's 50 pounds with the____. (discount)
11. You can check your eyesight and buy spectacles or sunglasses at the_____. (optician's)

5. Закріплення матеріалу.

Аудіювання

Під час проведення аудіювання учні слухають діалог про покупки. Після прослуховування тексту вони заповнюють таблиці у картках, відповідають питанням, поставленим вчителем.

T: Listen to the dialogue at the market and answer the following questions.

1. What fruit is the customer buying at the market?
2. What fruit cannot she buy?
3. How many kilos of strawberries is the customer buying?
4. What vegetables is she buying?
5. How much do they cost?

Dialogue

- Fresh fruit, vegetables...
- Good morning!
- Good morning! Can I help you?
- Can I have three oranges, please.
- Anything else?
- Have you got grapes?
- Sorry, we haven't any grapes today. What about strawberries? They are very cheap.
- How much are they?
- 5.50 a kilo.
- OK. Half a kilo then... and half a kilo of carrots.
- Anything else? What about nice tomatoes?
- No, thank you. How much is that?
- 2. 75 for strawberries.
- One pound for the carrots.
- 1.20 for the oranges.
- That's 5. 95
- 5.95? That's 4.95
- Sorry. 4.95. Here you are. It's your change.

- Good-bye!

- Good-bye!

T: Fill in the table correctly.

Post - LISTENING ACTIVITY		
FRUIT AND VEGETABLES	+ -	QUANTITY AND PRICE
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
		The total price = ?

Speaking

Складання діалогів

Учні обирають роль продавця чи покупця, становлять свої діалоги на зразок.

Вчитель аналізує помилки учнів після проведення рольової гри.

T: Make up your dialogues. Imagine that you are at the supermarket. Choose the role of a seller or a customer. Look at the slide. You can use the following phrases.

AT THE SUPERMARKET

DIALOGUES

Add the phrases:

A seller

- Good afternoon!
- Can I help you?
- How many kilos of ____ would you like to buy?
- Here you are. Do you need anything else?
- Yes, of course. They are in the second section. How many bottles of ____ would you like to take?
- Anything else?
- _____.

A customer

- Good afternoon!
- Have you got(vegetables, fruit) ?
- A kilo (2... kilos) of _____, please.
- Have you got any _____(beverages) ?
- _____, please.
- No, thank you. How much is it?

P1: Good afternoon!

P2: Good afternoon!

P1: Can I help you?

P2: Have you got apples and plums?

P1: Yes, I have. How many kilos of fruit would you like to buy?

P2: A kilo of apples and half a kilo of plums.

P1: Here you are. Do you need anything else?

P2: Have you got any beverages?

P1: Yes, of course. They are in the fifth section. What beverages would you like to buy?

P2: Two bottles of milk and a carton of orange juice, please.

P1: Here you are. Anything else?

P2: No, thank you. How much is it?

P1: 12.45, please.

P2: Thank you. Good-bye!

P1: Good-bye!

Song

T: Let's listen and sing the song "At the market"

AT THE MARKET

I would like some

I would like some

I would like a

They are very fresh and sweet.

At the supermarket
We buy things to eat.

 and and

 and

I would like some

I would like some

I would like some

They're healthy and they're nice.

Lexical and grammar practice.

T: Read the sentences and use the correct words.

LEXICAL PRACTICE

Fill in

Ex.1

**pickled, peel, dark, rare, grated,
overcooked, pinch, bar, sparkling, litre**

1. I can't stand _____ vegetables because I hate vinegar.
2. If you add a _____ of salt, it will taste better.
3. Can I have a glass of _____ water?
4. Would you like a _____ of chocolate?
5. I'd like my steak _____, please.
6. Alan drinks a _____ of milk every day.
7. The vegetables were ... and the meat was tasteless.
8. Can you _____ the potatoes, please?
9. Have you _____ cheese?
10. I prefer _____ chocolate to the milk or white varieties.

GRAMMAR PRACTICE

Complete the sentences with the Present Perfect or Present Perfect Continuous forms of the verbs in brackets.

Present Perfect → have, has + V3 \Ved

Present Perfect Continuous → Have been \ Has been + Ving

Ex.2

1. Jane _____(go) to the market. She'll be back in forty minutes.
2. She _____(not\buy) a chocolate cake yet.
3. How long _____(John\save) to buy a new car?
4. Steve and Sam (do) shopping for 2 hours.
5. _____(he\ever\eat) Thai food?
6. Ann _____(design) this new dress.
7. They _____(already \pay) in cash.

6. Підбиття підсумків уроку

Вчитель оцінює діяльність учнів під час уроку.

7. Домашнє завдання

Вчитель пояснює, як виконувати завдання у робочому зошиті.

THANK YOU FOR YOUR ATTENTION !

HOMEWORK

Complete the sentences with the Present Perfect or Present Perfect Continuous forms of the verbs in brackets, repeat dialogues about shopping.